

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
II. évfolyam 4. szám
2013. július – augusztus

„Jó a férfinak, ha igát visel ifjúságában. Egyedül ül és hallgat, mert felvette magára.

Porba teszi száját, mondván: Talán van még reménység? Or-

czáját tartja az őt verőnek, megelégszik gyalázattal.” (JerSír 3,27-30) „En pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem a ki arczul út téged jobb felől, fordítsd felé a másik orczádat is.” (Mt 5,39)

Tartalom

- 1 **Annak hinnie kell**
Benedek Ferenc gondnok írása
- 2 **Erővel, kitartással, szívvel...**
Nyilas Zoltán lelkipásztor ünnepi beszéde
- 3 150 éve született Gárdonyi Géza – versek
- 4 **Puskás: Ne félj, csak higgy!**
Beszélgetés Dr. Szabó István püspök úrral
- 5 Dora Rappard: Ne félj, csak higgy! – vers
- 6 **Nyilas Zoltán: A törvény betöltéséről**
- 8 **PÖRTIRE** – Hardi Péter: Mi van a reszelt sajt mögött?
Beszélgetés Szedlák Tibor lelkipásztorral
- 10 A mi fohászkodunk – vers
LEGKEDVESEBB IGÉM
Szedlák Rudolfiné: Krisztusnak alávetve
- 11 **Sebestényné Jáger Orsolya: János**
Sebestényné Jáger Orsolya: versek
- 12 **Haranginé: Vezetés, félvezetés**
- 13 **Kurfis Imre: Víz és vér**
- 14 **Óváryné: Olvassuk együtt a Szentírást!**
Külföldi vendégeket fogadtunk
Megemlékezés Ásztai Csabánéra
- 15 **Csékó András: Gyermektábor**
- 16 Soós László: Jézus a habokon – vers
Soós László: A villámcsapás
- 17 **Osváth Zsolt: Címerünk jelmondata**
- 18 **REFORMÁTUS JELKÉPEINK**
Puskás: A búzakalás
- 19 **NÁLUNK KERESZTELTEK**
- 20 **Kerekes B.: Akár élek, akár halok...**
Látogatóban Szekeres Eszternél
- 22 **RÉGIHISTORIÁK** – Könczölné: Iskolatigyek
- 23 Jegyzőkönyv
KÖNYVAJÁNLÓ – Puskás: A Mester itt van
Szőcs Ferenc könyve Nehézy Károly életéről
- 24 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK**
Puskás: Az Istenben bízom, nem félek
Nyilasné Darabos Andrea
- 25 Gyöngyösi Lászlóné: versek
- 26 **Andrásiné: Csobánkán szolgált a Ps. Énekkar**
Hardi Judit: Menedék Istennél
- 27 **NAPLÓ**
ÉS LESZNEK KETTEN EGY TESTTÉ
- 28 Orbán László: Hajdan és ma – vers
ANNO

„Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istent keresi, annak hinnie kell, hogy ő van; és megjutalmazza azokat, akik őt keresik.” (Zsid 11,6)

ANNAK HINNIE KELL

Jó így visszanézni egy év elteltével és meglátni, mire is képes az ember – Isten segítségével. Egy év elmúltával másként látja a dolgokat, az fontos volt akkor, mára már lényegtelen, de egy dolog mindig fontos volt számomra – számunkra: minden amit cselekszünk, munkát amit elvégzünk, őt kell hogy dicsőítse.

Nem lehetünk elég hálásak, hogy ez a kis gyülekezet mennyi mindent kapott, testi és lelki ajándékot az Úristentől. „A mi segítségünk az Úr nevében van, aki az eget és a földet alkotta.” (Zsolt 124,8) Igen, sokszor megtapasztaltuk, hogy minden helyzetben rá vagyunk utalva. A tőle kapott erőre, bölcsességre, türelemre, kitartásra és nem utolsósorban a békességre. Ő segített bennünket, hogy minden nehézséget, véleménykülönbséget meg tudjunk oldani, békességgel tudjuk továbbfolytatni munkákat.

Sokszor beszélgettünk arról, hogy mennyi minden ment keresztül a gyülekezet, és mégis mindannyiszor megsegített az Úr. Ő azt várta, és most is azt várja, hogy mindig maradjunk meg az ő útján. „Reménykedj az Úrban, maradj az ő útján!” (Zsolt

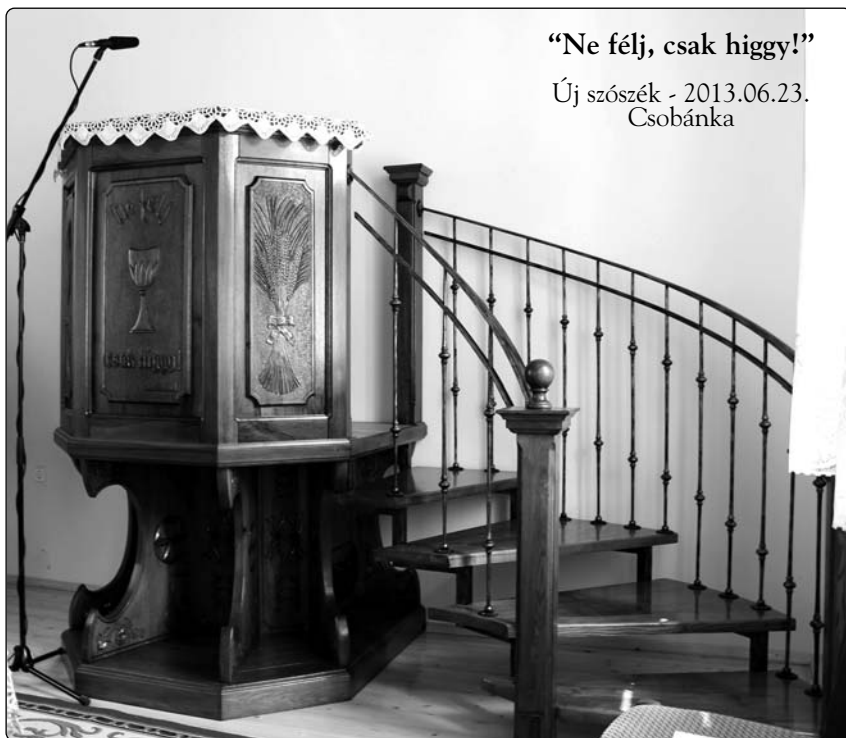
37,34a) Azt várja, hogy hittel rá merjük magunkat bízni, szívünket-eszünket, testileg-lelkileg, és akkor „megjutalmazza azokat, akik őt keresik”.

Merjük elhinni, hogy ő jót akar, és „Nem engedi sohasem, hogy ingadozzon az igaz.” (Zsolt 55,23b) Ezért is jók ezek a „felújítások” (kívül-belül), mert amit vár tőlünk az Isten, azt megmutathatjuk ilyenkor a „gyakorlatban” is. Példát adhatunk a világ és magunk felé, hogy mi (a gyülekezet) mi módon vagyunk képesek a szeretetben, a kitartásban, a türelemben, a tenni akarásban együtt lenni. Együtt a hitben, együtt a munkában.

Úgy látom és halom, hogy a csobánkai imaház belső felújítási munkái összetartóbb közösséggé formálta a gyülekezetet. Az eredmény igazolta bizakodásunkat, hogy Istennel és mindig benne bízva képesek leszünk munkánkat elvégezni. Hisz végig éreztük, ő segített, mindvégig ott volt velünk. Az egész gyülekezettel együtt örülök annak, hogy ilyen szép hajlékban, „igeházban” dicsérhetjük, imádhathatjuk a mi Urunkat.

Istené a dicsőség!

Benedek Ferenc gondnok

“Ne félj, csak higgy!”

Új szószerk - 2013.06.23.
Csobánka

ERŐVEL, KITARTÁSSAL, SZÍVVEL A SZENT SZOLGÁLATBAN

Nyilas Zoltán lelkipásztor ünnepi beszéde a
csobánkai szószékszentelési ünnepségen
2013. június 23.

Nyilas Zoltán lelkipásztor

Főtisztelendő Dr. Szabó István Püspök Úr!
Nagyfőtisztelendő Lelkipásztor Testvéreim!
Tisztelt Winkler Sándor Józsefné Polgármester Asszony!
Kedves Testvéreim! Kedves Vendégeink!

Csobánkai gyülekezetünk a II. világháború utáni kitelepítés után alakult. Sok erdélyi és felvidéki menekült, illetve több alföldi család költözött a községbe. Ez időben Gál Mihály egykori püspökladányi református gazdálkodót, mint a falu régi lakóját választották meg községi bírónak. Az ő kezdeményezésére 1946 júniusában gyülekezetünk megigényelte a jelenlegi imaház épületét.

Demeter József lelkipásztor így emlékezett ezekre az időkre: ideköltözésemkor Csobánkán csupán néhány református család élt. „A lélekszám azonban 5-ről 120-ra emelkedett.” 1946.

karácsony másodnapján pedig Dr. Ecsedy Aladár esperes felszentelte a jelenlegi hajlékot.

Demeter József, Szűcs Ferenc, Pap László, Pap Lászlóné, Balássy András valamint menekült- és kirendelt lelkipásztorok, segédlelkészek és exmisszusok hirdették az első – téglából rakott – szószéken az ígét, melynek felirata a következő volt: „*Ne félj, csak higgy!*” (Lk 8,50) és „*Az Úr a mi Istenünk*” (5Móz 4,7).

Így szolgált gyülekezetünk körében 1980 szeptemberétől V. évfolyamos teológiai hallgatóként – Szűcs Ferenc lelkipásztor hathetes külföldi tanulmányútja alatt – Szabó István püspök úr is. A jelenlévő presbiterek közül többen emlékeznek erre az időszakra.

Az ige pedig egyre több emberben végezte el munkáját. Sokak „megrongálódott” élete megújult, majd elkötelezett (ma leginkább így fordítanám a religio kifejezést) keresztyén életet éltek és élnek. Az elköteleződés pedig szövetségkötést is jelent. A szövetségkötés pedig felelőssé tesz: felelőse lettem egy lelki családnak, Csobánka reformátusságának. Sokszor mondjuk: ez az én gyülekezetem, de ez sohasem birtokviszonyt jelent, hanem azt a közösséget, melyhez magam is tartozom. Felelősségemből pedig az is adódik, hogy e hely „Isten háza, mennyország kapuja...”, s ezért önként szolgálok. A Királyok második könyvének 11. és 12. fejezetében részletesen olvashatunk (Jójáda főpap és Jóás király történetében) minderről.

A lelki építkezés mellett sokan és sokat javították az imaház külső repedéseit is. Elkészült a bibliaórás kisterem, új tető került az épületre,

felújításra került a homlokzat. Az elmúlt időszakban pedig elkészült a bejárati székely kapu (néhai Hamar János munkája), kialakításra kerültek a mosdók és a gyermekfoglalkoztató. 2012. május 21-től pedig megkezdtük a belső felújítást. Az eredeti tervek szerint, a falazott szószék egy új, faragott borítást kapott volna; ám másnap kiderült, hogy szószék téglája is sönedves, salétromos, ezért elbontásra került.

Munkáink, melyeket elvégeztünk: kívül dréncsöves vízelvezetés, belül falszigetelés, lélegző vakolatfelhordás, aljzatbetonozás, villanszerelés, festés-mázolás, padlózás. A gyülekezet presbiterjei, férfi és asszony tagjai egy emberként dolgoztak. Ezt is köszönjük most Istennek!

A faluban már csak egy függő kérdés volt: „mikor lesz új szószékünk?”.

Személyes kérésem az volt, hogy a szószék felirata a korábbi réznyomattal megegyező stílusban az azon szereplő újszövetségi ige legyen: „*Ne félj, csak higgy!*”.

Benedek Ferenc gondolkodik a szószék összeállításánál

Ilyen volt...

.... és ilyen lett

Az ige pedig többekben elvégezte a munkáját. Öten köteleződtek el e feladatra: Benedek Ferenc, Mátyás Sándor, Kovács László, Szabó Győző és Szekeres István. Felelősséggel vállalt önkéntes munkájuk, alkotás. Mátyás Sándor („a csapat szíve”, mint egy művész ember) tervezett, rajzolt, munkája után esténként hidegben-melegben görnyedt és faragott. Benedek Ferenc („ki-

Az imaház felújítás közben

tartó”) az asztalos munkákat végezte, pácolt és antikolt. Szabó Győző („jószerű”) pedig teret, lehetőséget, műhelyt és alapanyagot adott. Kovács László („erő”) a fémmunkákat végezte; ha kellett a vasat élében is meghajlította. Az alkotást sokszor Szekeres István segítette legjobb tudása szerint.

A szószerk lábazata tölgy, oldala tölgy és tölgy svartni, faragott betétjei diófából készültek. Motívumai elsősorban erdélyi református templomokból ismert minták.

Központi szimbólumai:

kehely („A kehely a legismertebb református jelkép, az egyik leggyakrabban előforduló díszítő ábrázolás egyházunkban. Valójában nem is maga a kehely a szimbólum, hanem tartalma, az örök élet és a halhatatlanság itala, a bor, Jézus Krisztus kiontott vérenek a jelképe. „E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiértetek ontatik ki.” (Lk 22,20b) A nyilvánvaló összefüggés miatt azonban ez a díszes, talpas ivóedény vált a reformátusok számára olyan szimbólummá, mely az énekeskönyvünkön, a gyászjelentéseken, a sírköveken, a szószerkeken, a templomkapukon és még sok más helyen hirdeti a kegyelem teljességét. Mert a csordultig telt kehely Isten végtelen kegyelmére utal.”)

kalász (Az elhaló növény elhullott magjai újrasarjadnak, a kalász tehát az újjászületésnek is jelképe. A Zsoltárok könyvében a messiási ország bőségére és Isten áldására utal ez a sor: „Legyen bőven gabona az országban, a hegyek tetején hul-

lámzó kalászkok legyenek olyanok, mint a Libánon; virágozzanak a városok, mint földön a fű!” (Ps 72,16)”. Az Újtestamentumban a kalász jelképezi a meghaló és feltámadó Krisztust, az utolsó vacsora kenyerét. Jézus példázatában is szerepel: az elvetett, elpusztuló gabonamag, amely majd új, termékeny életre kel. János evangéliumában is találkozunk a búzával: „ha a búza-szem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn 12,24). Az egymáshoz simuló kalászkok az összhangot, az egymásrautaltságot, az egyetértést, de a közösség egységét is szimbolizálják.)

kakas (Szabó Imre református esperes a református egyház üldöztetését tartja e szimbólum meghatározó okának. „Az elnyomás legsötétebb évtizedeiben a reformátusok a csillag mellett a kakast is a toronyokra tették jelvényül, mint az éberség jelképét és a szunyadvó lelkiismeret ébresztőjét”.

A magyar református egyház „háromszázados küzdelmében szakadatlanul ellenséges környezetben, üldöztetés, nyomorgatás, eltiprás veszélyei között élt, nagyon sokszor került abba a helyzetbe, amelybe Péter, hogy a maga életét a Krisztus megtagadása árán tarthatta volna csak meg. S nagyon sokszor került abba a veszélybe, hogy lelkiismerete elszunnyadjon s megfeledkezzék arról a küldetésről, amelyet a magyar lélek megtartására megbízatásul kapott.” A kakasnak kell felráznia megfélemlített lelkiismeretünket az elszunnyadásból, „amikor a hitvalló bátorság e világ megfélemlítése és gúnyolódásai között megbénul, vagy ellankad.”)

A templomépítés és templom-renoválás mindig a legszentebb vállalkozás, hiszen ilyenkor az Úr háza épül, ahol az ő igéje szólít meg ben-

A csapat

nünket, és ez a hely az, ahonnan az egész gyülekezet imái is szállnak az ő mennyi trónusa elé. Szószerket pedig évekre készítettünk!

Neki legyen dicsőség, hogy lehetőséget adott nekünk, a csobánkai református egyházközösség minden tagjának, hogy erőink szerint részt vegyünk ebben a szép és szent szolgálatban.

Nyilas Zoltán lelkipásztor

150 ÉVE SZÜLETETT: GÁRDONYI GÉZA

NE FÉLJ!

Mintha látnám a fehérruhás Szentet, amint Jairus házához közelget, s hírül hozzák: Meghalt már a lányka!
Jézus ránéz az elsápadt apára:
"Ne félj, csak higgy!"

Ha ránk is így szakad a fájdalom, szerettünket látva a gyászpadon, s kiáltjuk: Nincs már, nincs, aki megmentsen! törjön át Jézus szava a bús csenden:
"Ne félj, csak higgy!"

ZSOLTÁROK I.

Boldog ember ki az Isten útját járja.
Láthatatlan angyal az utazó társa.
Kő között se botlik, homályba se téved.
Az ilyen embernek a halál is élet.

Boldogtalan ember, ki nem néz az Égre
Széltől fújt ballangó az élete képe:
virágos mezőn is akadékok talál.
Az ilyen embernek az élet is halál.

BÖLCSESÉG A HULLÁMOKON

Egy vén révésznek ócska csónakán ült hat tudós. És azt beszélgeték, hogy nincs Isten, s mily bárgyú a nép!

A csónak roppant. Szólt a vén:
- No lám!... Ha tudnak úszni, hát most ússzanak!
- Jaj Istenem! - kiáltott mind a hat.

AZ UTOLSÓ ÁLOM

Az Isten művész-keze évről-évre virágot sző a mezők szőnyegébe: s minden fűszálnak szép virága nő.
Az ember: fűszál. A virág: nő.

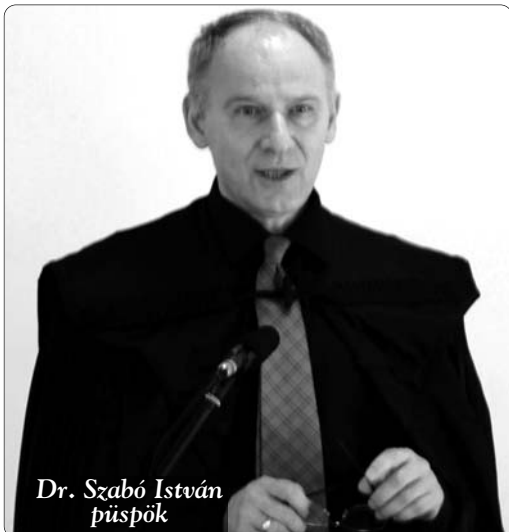
Oh csak én éltem hosszú bönnyaramban virágtalanul árva-egymagamban.
Körülottem boldog madárkák daloltak: virágok, füvek egymáshoz hajoltak.

S im ősz jöttével mikor már a nap nem küld virág-nyitó sugarakat, mikor már a dér fehérlik a fákon, megjelenik az én rég várt virágom!

Egy fehér szegfű: egy fehér lány.
És égi szemmel, némán néz reám.
És én is nézem mély szívdobogással, álmat gyanító szent csodálkozással.

- Nekem nyíltál-e?
Felelj: - Neked:
az Isten megszánt, - melléd ültetett.

Dr. Szabó István
püspök

– Főtiszteletű püspök úr a mai napon Csobánkán, a megújult imaházban egy új szószerket szentelt fel. Mit jelent megszentelni valamit, miért szükséges egy szószerket felszentelni?

– Ahogy a templomot vagy a harangot felszenteljük, alkalmanként a szószerket szentelésére is sor kerülhet, amikor nem a templommal együtt történik ez meg. Fontos és szimbolikus dolog a felszentelés, ami azt fejezi ki, hogy a gyülekezet

Az igét az ApCsel
27,24-25 versei
alapján hirdette a
püspök úr

nem úgy vesz használatba valamit, mint ahogy egy boltban megvásárolt eszközt, amit kicsomagolunk, a dobozát eldobjuk, a használati utasítást és a garanciajegyet félretesszük, és máris kipróbálhatjuk, használhatjuk, hanem inkább úgy, mikor ajándékba kapunk valamit. Akkor azt másképp vesszük kézbe. Ez a szószerket ajándék a gyülekezetnek, amiért hálát adunk Istennek. Ez a felszentelés lényege.

– Isten ajándéka a szószerket, jeleként annak, hogy Isten gondoskodik az övéiről. A „Ne félj, csak higgy!” felirat a szószerketen is az isteni gondoskodást fejezi ki, és arra biztatja az ige hallgatóját, hogy Istenbe vesse bizalmát, aki megszabadítja félelmeitől. Milyen félelmeiktől ment meg bennünket a hit?

– Mindenféle félelemtől, hiszen a hit Isten szeretetéhez köt bennünket. Azt mondja János apostol, hogy a „szeretet kiűzi a félelmet”. Ahol Isten szeretete érvényre juthat az életünkben, vagy – ahogyan hallottuk Szűcs professzor úrtól

„A szeretetben nincsen félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrelemmel jár: a ki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.” (1Jn 4,18)

NE FÉLJ, CSAK HIGGY!

Beszélgetés Dr. Szabó Istvánnal,
a Dunamelléki Református Egyházkerület
püspökével

– megnyitjuk az ajtókat és beengedjük Isten hatalmát az életünkbe, ott semmiféle félelemnek nincs helye. Lehet ez – elsősorban – a haláltól való félelem, lehet a betegségekkel való félelem, lehet a kudarcoktól való félelem, lehet a lenéznek és megvetnek a hitem miatt. Talán úgy lehetne legjobban ezt a sokféle félelmet összefoglalni, hogy egyszerre félünk a kudarcától és a megszégyenüléstől, a szó legmélyebb értelmében. Az embert antropológiailag ez a kétfajta félelemérzet jellemzi a legjobban: hogy csődöt mond, nem sikerül a vállalkozása, vagy az, hogy emberi mivoltában megszégyenül. Nos, az evangélium ereje ezektől az ősfélelmeiktől szabadít meg bennünket.

– Mindezen félelmeinktől való megszabadulásunkat hogyan szolgálja a szószerket az ige hirdetése?

– Volt valaki, aki egyszer megszámolta (bár nem vagyok benne biztos, hogy teljesen jól számolta meg), hogy 365 esetben találunk kifejezést a Bibliában arra, hogy: „ne félj!”. Persze ez egy kicsit mesterséges számítás, hiszen vannak olyan igék, ahol

egyetlen igeszakaszban háromszor-négyszer szerepel. De talán nem is az a lényeg, hogy pontosan kijöjjön az év napjainak száma (mert akkor mi van a szökőnappal?). A gyakran ismétlődő „ne félj!”, az Isten mindenkori üzenete az ember számára, aki fél a kudarcától, a megszégyenüléstől, a haláltól, az értelemvesztéstől, a szegénységtől, a betegségtől és még sorolhatnánk, mennyi mindentől, még olyanoktól is, melyeket meg sem tud nevezni. Ha erre a szószerketre az van kiírva, „Ne félj, csak higgy!”, akkor ez egy olyan bátorító, eszméltető, emlékeztető üzenet, ami a szószerket rögtön össze is köti az ige hirdetés feladatával: hogy visszahívjon bennünket az élet forrásához, Istenhez, abba az isteni szeretetbe, amelyik Krisztusban lett nyilvánvalóvá. Aminek - ha visszatálunk - az egyik jellegzetes tünete az, hogy megszűnnek ezek a félelmeink. Bátorságunk lesz az élethez például. Bátorságunk lesz jót tenni, bátorságunk lesz szeretni, bátorságunk lesz elkötelezettnek lenni, bátorságunk lesz

mosolyogni, bátorságunk lesz köszönni a másiknak (mert lassan ott tartunk, hogy ehhez sincs bátorságunk).

– Szűcs Ferenc professzor úr Nehézy Károly református lelkipásztor életéről írott könyvének előszavában püspök úr arról írt, hogy milyen meghatározó volt Nehézy Károly életében az a mély kálvini igazság, mely szerint az egész életnek Istennel van dolga, pontosabban, az életnek teljes egészében Istennel van dolga. Ez mit jelent az ige hirdetés szempontjából?

– Az ige hirdetés az az eszméltető, emlékeztető, intó, buzdító, bátorító - és még sok mindent lehetne ide mondani – megszólalás, mondhatnánk azt is, hogy isteni közlés (hiszen az ige hirdető mindig Isten szavát hirdeti), amely emlékezteti az embert arra, hogy neki mindig Istennel van dolga. Ott, amikor az ige hallgatja, amikor úgymond vallásos tevékenységet végez, de akkor is, amikor a cipőjét pucolja, akkor is, amikor a munkáját végzi, akkor is, amikor a becsületéért harcol.

Azt mondja Kálvin, hogy az egész életnek, minden részletében Istennel van dolga. Ezzel azt fejezi ki, hogy nincsen olyan életterületem, amelyre azt mondhatnám, hogy ehhez nincsen köze az Istennek, ez nem tartozik az Istenre. Hiszen ha az Istenről, mint a lét forrásáról beszélünk, aki által vagyunk, vagy ahogy Pál apostol mondja, akiben mozgunk, élünk, akkor ugyan mért ne lenne minden dolgunknak köze az Istenhez, mért ne kellene ezt tudnunk, és mért ne adná az Isten segítségül az igehirdetést, amelynek elsőrendű módon erre kell minket tanítania?!

– Az olyan emberek, akik viszont azt mondják, hogy az életemhez márpedig Istennek nincs

hogy nekünk nincsen semmi bajunk. Mint a beteg, aki hónapokig fekvődött az ágyban, és végre lemegy a láza, mindenki örül, ő pedig közli önmagával, hogy nincs is semmi bajom, kipattan az ágyból, de mindjárt el is esik, mert hónapokig nem járt, el van gémberevedve, meg kell tanulnia újra járni. Tulajdonképpen a kálvini hasonlat is ezt fejezi ki, hogy az Isten nélküli élet, ami tulajdonképpen öncsalás és önbecsapás, oly mértékben legyengíti, elerőtleníti az embert, hogy amikor hitre jutunk, akkor elkezdünk tanulni újra járni. Ez egyfajta rehabilitáció. Súlyos baleset után ki az, aki azt merné mondani, hogy minden csontom összetört, de benevezek az olimpiára a 100 méteres síkfutásban? Tehát tétőtől talpig minden ízületemnek, csontomnak, idegemnek, inamnak köze van ehhez a gyógyulási folyamathoz – erről beszél Kálvin.

– Püspök úr az igehirdetésében említést tett arról, hogy 1980-ban, ötödéves teológus hallgató korában – Szűcs Ferenc lelkipásztor külföldi tanulmányútjának ideje alatt – a gyülekezetünkben szolgált exmissusként. Milyen emlékeket őriz erről az időszakról?

– Ha szabad ilyet mondanom, nagyon jól éreztem magam, és nagyon meghatározó korszak volt számomra az itteni szolgálat. Ezt jelzi az is, hogy én úgy emlékeztem, hogy három hónapig voltam itt, de a nagytiszteletű úr a korabeli jegyzőkönyvek alapján kiderítette, hogy csak hat hétig tartott. Az ember emlékezete a kellemes élmények idejének hosszát nyilván nyújtani szeretné. Élénken és nagyon szívesen emlékszem Takács Laci bácsira, az akkori csobánkai gondnokra, most pedig találkoztam néhány gyülekezeti taggal, akik már akkor is gyülekezeti tagok voltak itt. Harmincegynéhány év távlatából a nevek persze már elmosódtak, de arcról mindenkit felismertem. Én még arra a régi kis pa-

rasztházra emlékszem, amely ugyanez volt, csak a mai imaház ki van csinósítva, szépen fel van újítva. Akkor úgy 10-15 ember jövegetett vasárnap délutánonként istentiszteletre. Emlékszem a meggyfákra a kertben, emlékszem arra a régi épületre, amely azóta lebontásra került. Az az érdekes, hogy a régi szószékre nem emlékszem, mert ahogy megláttam ezt az újat, a régiének az emléke azonnal eltűnt. Tulajdonképpen így tudok Csobánkára gondolni, hogy az a régi, ami már eltűnt, nem vitt magával minden életet, gyülekezetet, hanem lám, megerősödött, kibővült. Egy önmagára odafigyelő gyülekezet van itt, akik annak idején a rabvilágban is kitarottak és hűségesek voltak, és most, a szabad világban pedig izlelgetik, hogy milyen gyümölcssei vannak a szabadságnak. Sok áldást kívánok a csobánkaiakra.

Puskás Attila

Pap Lászlóné lelkipásztor a 2Kör 23,1-3 versei alapján köszöntötte a gyülekezetet

köze, a magam ura vagyok, nincs szükségem Istenre, „Isten félelmével nem törődnek”.

– Pontosán ezért van szükség igehirdetésre, hiszen az embert önmagát nem eszmélteti, nem ébreszti föl, nem riadóztatja. Mindannyian – saját romlottságunk folytán – elhittjük magunkkal,

DORA RAPPARD NE FÉLJ, CSAK HIGGY!

Ha éjszaka vesz körül és sötétség,
s nem látsz utat a pusztaságon át,
Valaki ott van veled és vezérel
hűségesen, átszegezett kezével.
Ne félj, csak higgy! Neki gondja van rád!

Bízhatsz benne! Mért csüggednél, remegnél?
Engedj néki, ha próbál, tisztogát!
Ismer! Elmondhatsz mindent. Érti, hallja.
Ha elfáradtál, hordoz erős karja.
Ne félj, csak higgy, és vesd rá gondodat!

Veled az Úr a szenvedés tűzében.
S ahogy az ötvös perceket figyel,
hű tekintete őröködik feletted:
drága aranya tűzben el nem veszhet.
Ne félj, csak higgy! Idején kiemel.

Szántó Lajos bácsi harmonikájátékkal kedveskedett a püspök úrnak

Régi ismerősök - Dr. Szűcs Ferenc és Cseri István

A Galata levél személyes vonatkozásokkal teli, szenvedélyesen megírt harcos irat. Hol az átkozódásig fokozódó feddés keserű hangján szól, hol meg a gyengéd szeretet sóhajszzerű fájdalmaival. Az alaphang mégis mindenhol az evangélium öröme. A pásztori indulatok hullámszája folytán olykor a levél gondolatmenete is szaggatott, sőt szökellő. A levél az ellenfeleket, akik Galáciában az apostollal szemben hirtelen erős ellenmozgalmat támasztottak, nem nevezi meg. Nyilván zsidó-kereszténynek, mert a Pál pogánymissziója ellen zsidós öntudattal léptek fel. Pált az apostoli felelősség készítette harcvállalásra s az apostol Galáciában a hit döntő csatáját vívta meg. A Krisztus-prédikáció törvényeskedő meghamisításával szemben alapvető módon tisztázta a törvény és az ígéretek üdvtörténeti viszonyát s az apostoli tekintély teljes latba vetésével ragyogtatta fel a szeretetben élő ember evangéliumi szabadságát.

A Pál ellen küzdők – miként megtérése előtt ő is – a törvényben bízva akarják elérni az üdvösséget (Gal 1,13k; 3,10-13). Am aki keresztényen léteire körülméltékedik, az visszaesik a Krisztus előtti állapotba (Gal 5,1-6).

„Mit jelentsen akkor a törvény? Mi a helyzet akkor a törvénnyel? Mit számít akkor a törvény?” A válasz több egymást követő lépésben hangzik el. A Galata levél fenti gondolatához egy kommentár az alábbi megjegyzést fűzi: „Igen drámai pillanat! A törvényt és az ígérést élesen szembeállította egymással: az ígélet Istentől van – tehát a Tóra (a törvény) Isten ellenére van! Túl lehet-e egyáltalán jutni ezen a zátonyon? A Galata levél egyetlen más helyén sem csapnak össze a gondolatok úgy, mint itt. Schol sem kell annyira a sorok közt olvasni, hogy feltárjuk a szöveg értelmét”.

Izrael úgy gondolkodott a Tóráról, hogy a törvény a világ alapjai közé tartozik: „Hét dolog teremtett azelőtt, hogy a világot megteremtették: a törvény, a bűnbánat, az Édenkert, a pokol, a Dicsőség trónja, a (az Égi) szentély és a Messias neve” (h.Pes. 54a).

Pál szemében a törvény történeti jelenség, a szövetséghez viszonyítva mellékes tényező, „közbejött, betoldásként jelentkezett”, Schlier

szavával élve: a törvény „interpoláció”, szerinte „nem a világ lényegéhez, hanem a világ történetéhez tartozik”.

A törvénynek ezt az alárendelt szerepét és ideig való érvényét bővíti tovább az a megállapítás, hogy „a bűnök miatt” (de ezt is jelentheti: a törvényszegések kedvéért, tehát a célt is jelölheti, (vö. 1Tim 5,14. Tit 1,11. Júdás 16) iktatódott be a törvény a Szövetség mellé. A törvény tehát nem abszolút kezdete az erkölcsi tájékozódásnak, így elsődlegesen nem is az istenismeret forrása, hanem a bűnismertető. Azzal, hogy az ember Isten édenkertje szava elől elrejtőzik, világossá válik az az ellentmondás, hogy bár szeretne a jó és rossz kérdésében maga dönteni, Isten mégis utána megy és beleszól az „önbíráskodásba”. Az ember ugyanis nem lehet önmaga erkölcsi mércéje!

Igaz, hogy emberi viszonylatban a társadalom rendjének megóvása érdekében van szükség polgári törvényre. De itt nem erről van szó. A páli tanítás összefüggésében arra sem gondolhatunk, hogy ő a törvény rendeltetését a bűn leleplezésében látná, abban, hogy általa jussunk el bűneink és bűnös voltunk felismerésére.

A törvény szerepét ő abban látja, hogy a bűn kérdésében az abszurdumig élezi ki a helyzetet: teljességre juttatja a bűnt (Róm 5,20), aktualizálja és intenzitását a végletekig fokozza (Róm 7,7. kk), tapasztalati jelenséggé teszi (Róm 7,13). Pálnak a törvényről alkotott felfogásában nyoma sincs Izrael optimizmusának, amely a Tórában a

népet bűn ellen óvó, védelmező, 613 lécből álló „kerítést” lát. Ő a törvényben Isten ítéletes, mégis kegyelmes eszközét látja, amely az ember bűnbánat és halálban folyó életét elviszi a végső határig, a maga teljes megoldatlanságában és megoldhatatlanságában mutatja fel, éppen a halálos törvényszegés révén.

Tovább folytatja Pál a gondolatmenetet, s a törvénynek Isten munkáiban betöltött szerepét nemcsak a kezdet, hanem a vég felől is elhatárolja: a törvénynek az imént említett funkciója csak Krisztusig szükséges, s nem is tarthat tovább: hiszen a törvény által leleplezett és végletekig vitt megoldatlanság éppen benne oldódik meg; ő veszi el a bűn hatalmát és a kárhozát erejét, ő veszi ki az átok alól. Pál szemében minden törvény epizód, amelynek Krisztussal vége van, míg az ígélet be nem teljesedik (Róm 10,4). Ő az ugyanis, akinek Isten – Abrahámmal együtt adta az ígérést. Eszerint a törvénynek csak időben korlátozott feladata van. A zsidó hagyomány természetesen feltételezi a törvény örök érvényességét, így például a Bár 4,1 szerint: „A törvény, az Isten parancsának könyve az, amely örökre megmarad”.

A törvénynek ezt a jellegét nemcsak lényege, hanem eredete is szemlélteti, éppen úgy, mint ahogyan az evangéliumról is láttuk. Nem Istentől veszi eredetét, sem nem Krisztustól. Angyaloktól származik, és közvetítő kezére van adva. Az a fölfogás, hogy a törvény elrendelése „angyalok által” ill. az angyalok részvételével történt, nemcsak az Újszövetségben jelenik meg (Csel 7,38; Zsid 2,2), hanem megjelenik már a zsidóság irodalmában is. A zsidó írásmagyarázat a Sinai hegy természeti erőiben gyakran lát angyali hatalmakat. Ezt mutatja az 5Móz 33,2 versében szereplő leírás szövege a görög Bibliában:

„Az Úr a Sinai hegyről jött,... jobbjá felől tüzes törvény vala számukra.” (a héberben / Károli fordítás)

„Az Úr a Sinai hegyről jött,... jobbjá felől vele az angyalok.” (LXX / Septuaginta, a héber görög fordítása)

Mármint Pál az angyalok jelenlétét negatívan értékeli: a törvény immár nem kizárólag és eredeti formájában Isten szava, nem Isten tiszta és meghamisíthatatlan akarata.

A közvetítő pedig Mózes, aki Istentől kapott megbízása alapján mindig úgy áll ott Ura és népe között, hogy emezek megbízásából „tárgyal” Istennel (vö. 3Móz 26,46. 5Móz 5,4. k.). Törvény csak emberi törvényadás útján van, s ez szerez is érvenyt a törvénynek. A Sínai törvényadással sem áll másként a dolog. Hogy mennyire ez az igazság, azt a legjobban szemlélteti az, hogy közvetítőről van szó. Ahol közvetítő van, ott mindig két fél tárgyal egymással. Isten viszont egy. Itt abban az értelemben, hogy az ember sohasem lehet „másik fél”, tárgyaló fél vele szemben. Az ígéretadásakor ez az egyedülálló, szuverén Isten szólt Ábrahámhoz s közölte vele ígéretét, de ez a diathéka (egyoldalú szerződés) az ő teljesen egyoldalú cselekvése volt: sem Ábrahámot nem tette „másik szerződő félle” vele szemben, sem közvetítőt nem tett szükségessé.

A törvény nem érvénytelenítheti az ígéreteket? A 21. vers kérdése már feltételezi a választ is. Vagy másként kifejezve, a rákövetkező „egyáltalán nem” válasszal együtt már a következtetést is levonja az előbbiekből: a törvény „tehát” nem állhat ellentétben az ígérettel, még kevésbé érvénytelenítheti őket. Ha úgy áll a dolog, ahogy a 19. vers mondja, akkor a törvény még csak nem is igazi párja az ígéretnek, még kevésbé versenytársa.

Azt azonban levelünk még tovább bizonyítja, hogy a törvény nem képes vitássá tenni az ígéret rangját: képtelen arra, hogy életet közvetítsen. Élővé tenni kizárólag Isten képes (Róm 4,17). Ezzel szemben „a bűn és a halál törvénye” (Róm 8,2) végső fokon a halálba vezet (Róm 7,10). Mivel sem megigazulást, sem igaz-voltot nem közvetít, nem képes ajándékozni az ugyanezeket jelentő életet sem. Ha Pál a Keresztrefeszítetre tekintve egyáltalán valamit is megértett, akkor az a következő: „a törvényből” nincs megigazulás, hiszen „akkor hiába halt volna meg Krisztus” (2,21).

De nem így történt. Sokkal inkább az a helyzet, hogy „az Írás” mindent és mindenkit (Róm 11,32) a bűn börtönébe zárt, ahogy ezt a 22. vers szó szerint mondja. Isten ítéletét Pál itt az Írással mondatja ki, mintha az egy személy lenne – hiszen az Isten szava az. A fő cselekvő tehát Isten. Célja nyilvánvalóan nem az ember halála, hanem – hangsúlyosan – az ígéret teljesítése.

Hogy Isten e szerint cselekszik és ezt a célt követi, azt a Róm 11,32 is egészen így fejezi ki: „mert Isten mindenkit egybezárt az engedetlenségbe, hogy mindenkin megkönyörüljön.”

Isten most elérte célját. Előbb azonban a törvénynek meg kellett mutatnia saját hiábavalóságát. Ki kellett derülnie, hogy a törvények teljesítése által nem lehet üdvösséget nyerni. Ekkor léphetett a színpadra Isten az ígéretével és ekkor nyithatta meg Jézus műve által a hit útját, ahol senki nem dicsekszik saját teljesítményeivel, hanem mindent Istentől vár Krisztus érdemeiért.

Pál Isten szabadító cselekvése szempontjából

kiküszöbölte a különbséget a zsidók és a pogányok között. Most arra mutat rá, hogy így az egész megváltásra szoruló emberiség szempontjából az időbeli kibontakozásnak döntő jelentősége van, mert egy ponton döntő „cezúra” mutatkozik az emberiség történetében. Ezt így jelöli Pál: „A hit megérkezése”. Így a törvény és a hit időbeli egymásután viszonyába kerül egymással. Nem azt jelenti ez, hogy ez előtt az idő előtt ne lettek volna olyanok, akik az ígéretre való ragaszkodás, a hit útját járták volna. Hiszen erre volt példa az előzőekben maga Ábrahám is. De a történelemben rá lehet mutatni mégis egy pontra, amelyen az üdvösségre vezető új Út, a hit Útja, amely kezdettől fogva el volt Istennél határozva, de el is volt rejtve az emberek előtt, nyilvánvalóvá lett, kijelentett. Az ezt megelőző kor tipikusan más, mint az utána következő. Abban más, hogy benne az ember a törvény már jellemzett hatalma alatt van s így rabságban van (itt: „fogságban van, őrizet alatt van, letartóztatásban van”). Tulajdonképpen megint a kép értelme így is világos: a törvény alatt élni annyi, mint rabságban lenni. Ennek a rabságnak a végét jelöli a „hit megérkezése”.

Jézus azért jött, hogy a törvényt betöltse (Mt 5,17). Az írott parancs mögött mindig annak mélyebb szándékát keresi (Mt 5,21kk). Ezzel a törvényt radikalizálja. De a törvény radikalizálása éppen a szeretet!

Bár megtartja népének törvényeit, a kultuszi, rituális jellegűeket is. A paphoz küldi a meggyógyult leprást (Mk 1,44; Lk 17,14; vö. 3Móz 14,1kk).

Holbein: Az Ó- és az Újtestamentum allegóriája (1530)

Szombatoként a zsinagógába megy, a nagy ünnepekre fölmege a jeruzsálemi templomba (pl. Lk 4,16; Jn 2,13; 5,1 stb.). Viseli ruháján az előírt bojtokat (Mk 6,56; Lk 8,44; vö. 4Móz 15,37kk; 5Móz 22,12). Jézus megérkezettől az Isten országát kell hirdetni, ami együtt jár a törvény gyökeres megszigorodásával (Lk 16,16-18).

Tanítványai ugyan nem bűntölnék, de készen kell lenniük a sokkal szigorúbb lemondásra (Mk 2,18-22). A tisztasági törvények külsőleges előírásait talán figyelmen kívül hagyják, de nagyon kell ügyelniük a belső tisztaságra (Mk 7,1-23).

Miközben mindenkinél szigorúbban radikalizálja a törvényt, mindenkinél hatalmasabban hirdeti

a megtérés lehetőségét (Mt 9,9-13 par; Lk 15; Jn 8,1-11). A követésre hívása minden törvényességen áttör. „Kegyelmes hívás, kegyelmes parancs. Túl van a törvény és evangélium ellenségeskedésén.” Mert amit tett, az a Szeretet, mely nem egy szép érzés, nem egy elv, hanem maga az Isten. „Nem abban van szeretet, hogy Jézus szeret és szenved, hanem abban, hogy ő szeret és ő szenved” – mondja Bonhoeffer.

Mi a teljes Szentírás organikus egysége alapján valljuk, hogy Isten Igéjében nincs értékkülönbség, éppúgy, mint nincs a kijelentésben sem. Az Ige minden árnyalatának magyarázója Krisztus, vagy ahogy a római levél mondja: a hit szabálya. Az Ige Istennek az a közlése, amellyel a szövetséget létrehozza és táplálja. Ez a szövetség szeretetközösség, amely két tényezőből áll: Isten ad és vár benne. Ajándékos és igényel. Adja önmagát és kéri cserébe az embert. Egészen adja önmagát s az embert egészen igényli: azt várja, hogy hozzá hasonlítson.

Legyen szent, mint Ő. Istennek mindazon Igéje, amely ad: az evangélium, és mindaz az Igéje, amelyben követel, igényel, parancsol: a törvény. Amabban kegyelme jelenik meg, emebben szentsége és igazsága. mivel a szövetség fogalmából ezt a kettősséget kirekeszteni nem lehet, azaz nem lehet elképzelni, hogy a szövetségen belül Isten csak adjon és ne igényeljen, csak követeljen, de ne adjon, mert azzal Isten a megkötött szövetséget bontaná meg: az Ige, a Kijelentés mindig törvény és mindig evangélium is.

Kell-e nagyobb kegyelem, mint ami megjelent a teremtésben, az első ígéretben; Izrael szabadításában és a törvény kiadásában és kell-e szigorúbb törvény, mint a hegyi beszéd: úgy fénylő, mint a ti világosságotok... szeressétek ellenségeiteket... aki elveszíti életét énértem, megtalálja azt... teremjétek jó gyümölcsöket... mert a rossz fa kivágattatik és tűzre vetetik stb.

Barth – Kálvinhoz és Radvaszhhoz hasonlóan – nem anti-tézisként látja az evangéliumot és a törvényt, hanem harmóniában. A szövetség ládájába volt bezárva a törvény – mondja – és ez azt jelenti, hogy a törvény az evangéliumban, Isten ígéreteiben adatott. Az evangélium idikativusza (lesztek) van

előbb és nem az imperativusza (legyetek). Am e kettő el nem választható.

A törvény ugyanis csak a bűn felismerésére jó, cselekvéséből nem lehet megigazulni (Róm 3,20k; 8,3k; 9,31k; Gal 2,16,21). Így csak a Krisztus által megnyert szabadságban tudunk szolgálni Istennek (Róm 6,18-22; 8,3,21; Fil 3,9). Ez a szabadság tökéletes törvénye (Jak 1,25).

Azt kell mondanunk, hogy az üdvörtörténet két nagy fejezete van: egyik a törvényben elrejtett evangélium, az Ószövetség; a másik az evangéliumban elrejtett törvény: ez az Újszövetség. A két szövetség úgy egészíti ki egymást, mint egy gömbnek két fele.

Nyilas Zoltán lelkipásztor

Portré

MI VAN A RESZELT SAJT MÖGÖTT?

És még mondja valaki, hogy Isten útjai nem végtelenül változatosak! Ahány ember, annyiféle történet, elhívás az ő szolgálatára. Ha akarja, akár a reszelt sajtot is fel tudja használni. Itt van például *Szedlák Tibor* története. Emlékeznek még rá a gyülekezet tagjai? Néha fel-feltűnik ma is Pomázon, ám már tíz éve Svájcban él. Nos, az ő életében például a reszelt sajt játszott – ha nem is meghatározó –, de mindenesetre fontos szerepet. Történt ugyanis, hogy Tibor tizenhárom évesen konfirmációi előkészítőre járt. Az órákat mindig szombat délelőtt tartották. Tibor jött és reszelsajt-maradványt talált az asztalon. Nocsak, mi lehet ez? Mi történhet itt péntek esténként az ifin? Ahol a legkevesebb az, hogy reszelt sajtot is esznek... Csoda-e, hogy alig várta, ő is közjűk tartozhasson?

Előbb azonban le kellett konfirmálni. Akkoriban – 1987-ben – Szűcs Ferenc volt a gyülekezet lelkésze, ő tartotta az alkalmakat. S Tibor azokon a szombat délelőttökön habzolt. Az ismereteket hitükről, a Bibliáról. Ezt igazán akkor értékelte, amikor a Debreceni Református Gimnázium – akkor még egyházunk egyetlen középiskolája az országban – diákja lett. Olyan erős

alappal érkezett, hogy a hittan csöppnyi gondot sem okozott neki.

De hogy is van ez? Tibor alig várta, hogy az ifi tagja lehessen, miközben a távoli Debrecenben járt középiskolába? Igen, mert minden harmadik pénteken, amikor a kollégiumi rend szerint hazautazhatott, éppen csak zuhanyozott és már indult is a gyülekezeti terembe.

Az ilyesmi persze nem véletlen. Már mint az, hogy valaki a gyülekezet ifijében érezze magát igazán otthon. Kell azért ahhoz a reszelt sajton kívül más is. Például olyan gyermekkori háttér, amely a gyülekezet felé terelgeti. Tibor esetében

ez a háttér az édesanyját jelentette. Nem, nem volt a dolog ellen az édesapja sem, de sokat nem tett érte. Ezt elégelte meg az édesanya, s jelentette ki, amikor Tibor olyan három éves lehetett: „ha jövő héten nem viszed te a gyereket a misére, akkor viszem én az istentiszteletre”.

A mondatból több minden következik. Igen, először is az, hogy az édesapja római katolikus volt. Sváb származásúként ez nem is nagyon lehetett volna másképpen. Másodszor következik az, hogy a vallását nemigen gyakorolta. Harmadszor az, hogy a fiukat – később Miklóst is – római katolikusnak keresztelték. Negyedszer, hogy az édesanyja református volt. Ötödször pedig az, hogy számára fontos volt a vallása. Ami talán természetes következménye volt annak, hogy az édesapja – Tibor nagypapája – a gyülekezet harangozója volt.

Igen, mert valamikor ilyen tisztség is volt a pomázi református gyülekezetben. A harangozó-lakás a lelkészlak szomszédjában állt – ma már csak a helye van meg. Itt nőtt föl Tibor édesanyja. És innen járt dolgozni a későbbi Marci boltba, amely akkor még terményfelvételhely volt. Oda járt időnként egy fiatalember is az út túloldaláról, a szemben lévő házból. Egyre sűrűbben, olyannyira, hogy a találkozásokból szerelem lett, a szerelemből pedig házasság, a házasságból pedig két fiú – tizenhét és húsz év múltával. Ilyen előzmények után talán természetes is, hogy az édesanya számára fontos volt a fiúk hitben való nevelése.

És akkor most térjünk vissza Debrecenbe – ahová Tibor a fejében erős alappal érkezett, ám a szívében még le kellett ülednie az ismereteknek. Ehhez két évre volt szükség, amikor is egy szombat esti préceszen – istentiszteleten – a lelkész a következő igét magyarázta a Zsidókhöz írt levél 12. részéből: „Mert akit szeret az Úr, megdorgálja. Megostoroz pedig mindenkit, akit fiává fogad.” Tibor számára a mondat vége jelentette a megváltást. Ezt nyugodtan lehet szó szerint is érteni. Igen, hiszen úgy érezte, hogy a lelkész – akinek a nevét sem tudja – egyenesen neki beszél, neki hozta Isten üzenetét.

Szedlák Tibor ekkor tért meg.

Amikor elhagyta az oratóriumot, boldogságában úgy érezte, a lába nem éri a talajt. Azt azonban nem írnám, hogy Tiborban ekkor érelődött meg az elhatározás: lelkész lesz. Nem. Ő azt már ötéves korában hangoztatta. A családi legendárium szerint édesanyjának már ekkor istentiszteletet tartott, egészen odáig, hogy bementa az énekeket...

Természetes volt tehát, hogy a középiskola után a teológiára vezetett

az útja, ide, Budapestre, hiszen területileg ide tartozott – s mert így kerülhetett közelebb az ifihez. Mert azt nem hagyta volna el, semmi pénzért. Sőt! Ekkor teljesedett csak ki igazán. Ekkor már Pap László volt a gyülekezet lelkésze – egészen más karakter, mint elődje, Szűcs Ferenc. Mit szépítsük, nem volt felhőtlen a kapcsolata az ifivel, így aztán egyszer ki is jelentette: „Ha ti jobban tudjátok, akkor csináljátok!” Hát, csinálták... A pillanatnyi összeszólalkozás persze nem jelentette azt, hogy Pap László ne támogatta volna mindenben a fiatalokat.

Pap Lászlóval egy istentiszteleten

Amikor Tibor leérettségizett, több mint negyvenen látogatták a péntek esti alkalmakat, 14 évesek éppen úgy, mint harmincasok. Ilyen nagy életkor-különbség már nem tett jót a társaságnak, ezért kettéváltak. Tibor a 14 és 18 év közöttiek számára tartott úgynevezett kisifit vezette többedmagával.

Két ifjúsági alkalom között pedig Tibornak ott volt a teológia, amit lassanként befejezett. Minél közelebb került az abszolutoriumhoz, annál biztosabb volt benne: ő nem lelkész akar lenni – hanem vallás-tanár. Elhatározása annyira megerősödött benne, hogy csupán Boross Géza professzor tanácsára folytatta a tanulmányait a teológia elvégzése után a segédlelkésszéi évvel és a felszenteltetéssel, jóllehet mindezek nem vitték közelebb vallásoktatási álmait beteljesedéséhez. A másik professzor, aki hatással volt élete menetére, Németh Dávid. Javasolta, hogy doktoráljon le. A doktorátushoz pedig külföldi ösztöndíjon keresztül vezet az út, tehát ne hagyja ki a kínáló lehetőségeket. Így került ki Tibor 1999 szeptemberében Amerikába.

Előbb azonban több gyülekezetben is szolgált beosztott lelkészként. Budapesten a Salétrom utcában és Kelenföldön. És Pap László halála után a lelkész özvegye mellett néhány hónapot a pomázi gyülekezetben is.

Hamar Enikő esküvőjén 1999. május 22-én

Akkor tehát irány Amerika! Aki belülről ismeri a világegyház életét, az akár fel is kaphatja a fejét: miképpen lehetséges, hogy Tibor vallás-tanári ambíciókkal éppen Amerikába tanult tovább? Hiszen sok mindenhez érhetnek a jenkik, de a vallásoktatáshoz bizonyosan nem. Nos, ne higgyünk a mendemondáknak, inkább adjunk hitelt Tibornak, aki megtapasztalta: igenis, tudják az amerikaiak, miképpen lehet átadni a fiataloknak az ismereteket, miképpen lehet őket keresztény hitben nevelni. Legalább is a Virginia állambeli Richmondban bizonyosan.

Mit tesz az a lelkész, aki ösztöndíjat nyer valamelyik külföldi egyetemre? Bejár az előadásokra, utána beül a könyvtárba, jegyzetel, biflá, esetleg összehoz egy dolgozatot, vizsgázik, kapcsolatot épít, aztán hazajön és folytatja ott, ahol abbahagyta. Nem így Tibor. Ő az akadémiai életbe nyakig belevetette magát, úgy, ahogy a helyi diákok is. És közben megszerezte az áhított vallás-tanári oklevelet, majd meghívást kapott a

valláspedagógiai doktori programba. Közben pedig a megszerzett tudását tanárségédként átadta a diáktársainak.

Történt azonban még valami Tiborral ezekben az években, ami meghatározta az életét... Igen, kitalálta az olvasó: keresd a nőt! A nő pedig meg is érkezett Svájcából, Yvonne Michel személyében. Tibor meglátta – és tudta, hogy elveszett... Igen-igen, szerelem első látásra. Nála. Mert Yvonne azért olyan könnyen nem adta magát. Am sorsát ő sem kerülhette el...

Előtte azonban Tibornak haza kellett utaznia, ugyanis édesapjánál vastagbélrákot diagnosztizáltak. A műtétek akkor sikeresnek bizonyultak, így fél év múltán vissza is utazott Richmondba. Milyen hosszú fél év volt az! Gyötörték a kételyek, vajon emlékszik-e még rá Yvonne? Hogy el ne felejtse őt, németül írt neki születésnap üdvözlőt. Három napig fogalmazta... 2000 januárjában látták ismét egymást – április elsejétől pedig egy pár. De ez nem bizonyult áprilisi tréfának, ezt Tibor nem győzi hangsúlyozni, azóta is együtt vannak. Tíz éve, mint férj és feleség. És akkor még úgy tűnt, hogy Tibort semmi sem mentheti meg attól, hogy néhány éven belül a dr. betűk is ott díszeljenek a neve előtt.

Azért, hogy az ifjú feleség is befejezhesse tanulmányait, a pár az alpesi országban telepedett le Yvonne szüleinél, egy Uetendorf nevű faluban Bern kantonban. Tibor a helyi gyülekezet hitoktató lelkészeként szolgált itt két évig, majd a Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének lelkésze lett. Hét szórványból álló gyülekezetet jelent ez, hatszáz tagot – dunántúlnyi területen. Gyakorlatilag a teljes német Svájc magyar protestáns lelkésze lett, amiből következik, hogy többet volt úton, mint otthon. Mindez három évig tartott – ekkor radikális változásra határozták el magukat, hiszen a doktori dolgozatot az utazólelkézési munka mellett nem lehetett befejezni. Amikor a feleségét meghívták gyülekezeti lelkésznek Vinelzbe, a berni Tóvidék egy festői fekvésű falujába, Tibor lemondott az állásáról, hogy visszatérhessen tudományos munkájához. Túl későn...

Mert mi van azzal a bizonyos két betűvel a neve előtt? Az bizony elmaradt. Hogy örökre-e? Isten tudja. Tibor csak azt, hogy van egy kész disszertációja. Hogy akkor miért nem védi meg? Nem

Szedlák Tibor és felesége, Yvonne Michel Csobánkán

olyan egyszerű az. Nyugaton ugyanis úgy gondolják – amúgy egyre inkább mifelénk is – hogy a hallgatónak el kell döntenie, mit akar: gyülekezeti lelkész lenni, vagy tudós. Hol van az a szép szokás már, hogy a lelkész szabad idejében kutatott, írta a dolgozatát, aztán amikor elkészült vele – akár húsz év múltával is – megvédte. Tibor úgy gondolta, hogy majd a távolból, a lelkézi szolgálat mellett ledoktorál. Témavezetőjével mindezt megbeszélte – és haladt is a munkájával. Isten azonban másképpen akarta: a témavezető balesetet szenvedett, Tibort át kellett adnia másnak – aki másképp gondolta, és az első adandó alkalommal megszüntette doktoranduszi státuszát.

„Most férfiként én vagyok a lelkészfeleség.” – rejtélyeskedik, de megmagyarázza: úgy döntöttek,

hogy lehetőségeihez képest igyekeznek azt a szerepet betölteni, amit a lelkészfeleségek szoktak. Amíg a felesége prédikál, ő vezeti a háztartást és rendben tartja a parókiahöz tartozó félhektáros birtokot. Miért is ne?

Elképzelésük bevált, a házaspár lassan öt éve osztja meg imígyen egymás között a feladatokat. Mindez persze nem azt jelenti, hogy Tibor ne ölténedjen magára időnként a palástját – havi rendszerességgel prédikál Svájc (és immáron nem csak a német Svájc!) valamelyik magyarajkú gyülekezetében, vezeti a berni magyar felnőtt bibliórát is nyolc éve megszakítás nélkül, – ám kettőjük között mégiscsak a felesége viseli gyakrabban – no, nem a kalapot – de a lelkézi öltözetet.

Ráadásásként pedig, amikor e sorok megjelennek, Tibor visszatérhet oda, ami a szívéhez olyan közel áll: ismét vallásoktató lesz a gyülekezet fiataljai között.

Hardi Péter

A MI FOHÁSZUNK

Amit eléd hozunk, ez közös fohászkunk,
Kiapadhatatlan áldott Kútforrásunk,
Hallgass meg, ha kérünk és végy dicsőséget,
Támassz szomjúságot, s adj Uram éhséget.

Minden szomjazónak, minden éhezőnek,
Add az élet vizét, add a szent igédet.

A testi, lelki betegnek balsamot,
Kik mélyen gyászban vannak, add a Te vigaszod.

Mezítelennek ruhát és meleg hajlékot,
Mindazoknak, Uram, kik még hontalanok.
Sötét vak homályban ragyogj, mint égi fény,
Reménytelenségben légy biztató remény.

A megfáradtaknak adj Uram új erőt,
Vezesd a jó útra a messze tévelygőt.
Adj gyámoltatást a gyámoltalanoknak,
Süketeknek hallást, s látást a vakoknak.

Akik még most némák, nyisd meg ajkukat,
Hadd zengjék boldogan ők is hálájukat.
A mélyen alvóknak adj Uram ébredést,
Téged tagadóknak boldog felismerést.

Benned kételkedőknak adj bizonyosságot,
Hogy Te váltottad meg a bűnös világot.
Légy békéltetője a gyűlölködőknek,
És örök záloga örökéletüknek.

Áldd meg mindazokat, kik téged szolgálnak,
Akiknek ajkáról esdő imák szállnak,
Áldd meg a magvetőidet, s az elhittet magot,
A talajt is áldd meg, melybe a mag hullott.

Van mit kérünk, Uram, jól tudod, jól látod,
Kincses tárházadból áraszd ki áldásod.
Amely áldást kaptunk eddig is, nem kevés,
Most feléd is, felém is hangzik az intés:
Talentumot ha kapsz, jól vigyázz, el ne ásd!
Úgy lesz több örömod, s úgy kapsz még több
áldást.

LEGKEDVESEBB IGÉM

KRISZTUSNAK ALÁVETVE

Nem tudom, ki hogy van vele, de nekem lelkiismeretfurdalás nélkül nehéz kimondani azt a szót, hogy: testvér. Ezt Mennyei Atyánk hagyta meg, hogy Jézussal, Jézusban testvérek vagyunk. Azok vagyunk? Annyi szép evangéliumi szavunkkal csak dobálózunk. Például sokszor, sok helyen kívánunk áldást, de van mögötte hit, szeretet?

Megnyugtat viszont az, hogy Isten tudja dolgainkat, a külsőt-belsőket egyaránt.

Mostanában is csodálatos igékkel jött felém az Úr. Magányos életben sokat gondolkodom Isten dolgairól. Milyen jó és szép lehetett Ádámnak, amikor az Úr megszólította: „Hol vagy?”. Vagy Káinnak, amikor így szólt hozzá: „miért csüggesztéd le fejedet? Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatasz; ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és reád van vágyódása; de te uralkodjál rajta.” (1Móz 4,6-7) Csodálatos dolog Isten országában állni, és Vele és Fiával párbeszédben lenni. Jó figyelni, beszélgetni az Úrral. Számomra megerősítő, ha beszélek hozzá az Úr.

Itt van előttem az 1Kor 13, a szeretet himnusza. Vajon van bennem annak a szeretetnek csak egy kicsiny csírája is? Ha nincs, hiába akarok valaki lenni, nem vagyok senki. Megint eszembe jut, hozza a Lélek az Úri Imát. Élem az Isten országát? Tudok szeretni, legalább magam körül? A gyülekezetemet nem is nézve? Kívánom mindenkinek, hogy élje a szeretet himnuszatát, mert ahol nincs szeretet, ott sok minden más van, ami nem a mi Urunké.

Jézus tanításai számomra a „*krisztusi végrendelet*”. Hisz tudja, hogy elmegy, és mégis: hinni tanít. Ahogy a hegyi beszédben... Milyen jó lenne a templom légköréből úgy kijönni, hogy a hazavezető úton a tanítás foglalkoztasson, hogy az igét vigyük haza, és ne hagyjuk el az első szeretetünket. „*Emlékezzél meg azért honnét estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteket cselekedd*” (Jel 2,5a) Ne hagyjuk el Jézust, hisz Ő sem vet ki minket soha szeretetéből: „*Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendők, Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagy a mi Urunk Jézus Krisztusban.*” (Róm 8,38-39)

Az Atya az ő egyszülött fiában, Jézus Krisztusban jelenti ki magát: „*Mert mindent az ő lábai alá vetett.*” (1Kor 15,27a) A születést is, a halált is. Az örömet is és a fájdalmat is. Az Úr lábai alá vetettek vagyunk.

Tudunk-e egy lélekkel azonosulni az úrvacsorai jegyek igazságával, a fájdalommal, az örömmel? Vagy csak egy szép, megható ünnepi alkalom? Bizony, a fájdalmat nem mindig könnyű elhordozni, de Urunk még ezt is felhasználja arra, hogy eszméltesen, magához visszahívjon, helyreállítsa velünk kötött szövetségét, amit megszegtünk, holott nem Ő adja a szenvedést: „*Imé, áldásul volt nekem a nagy keserűség, és Te szeretettel kivontad lelkemet a pusztulásnak verméből, mert hátad mögé vetted minden bűnömet!*” (Ézs 38,17) Így mentette meg a tékozló fiút is. Mekkora szomj, éhség és magány zúdult erre a fiatalemberre, hogy felkiáltott: „*én pedig éhen halok meg!*” (Lk 15,17b) Milyen jó lenne mindig Jézus tanításával-tanításában élni, megtalálni a hazavezető utat, és hazatérni oda, ahol mindig hazavárnak! Kívánom mindannyiunknak ezt a boldog, alázatos hazatérést.

Sokat imádkozom, hogy maradjon meg ez a kegyelmi ajándékom, hogy párbeszédben lehessen az én Urammal, hogy tőle tanulva tudjak imádkozni. És hogy legyen imatársam is, mivel Jézus így tanított, ahol már ketten egy hittel imádkoznak, én ott vagyok köztük. Imádjuk az Urat!

„*Imádlak, téged egyedül, Uramat,
Nem vetem másba én bizodalmasomat.
Mikor imádlak, halld meg én számat,
Írd be könyvedbe hódolásomat.
Amen*”

Szedlák Rudolfné Irén

JÁNOS

Életünk során olykor átélhetünk valami különleges, már-már csodaszzerű eseményt. Ma már tudom: nem szabad leragadnunk e fölötti csodálkozásunkban, hanem meg kell látnunk: Istenünk tudja a körülményeket is úgy alakítani, ahogy neki kedves – bennünket mégis mindenképp előtti igéjével akar vezetni. Bár csak meglátnánk a különös mögött Isten gondviselését, az Ő gondviselésében pedig szavai vezetését.

2007 szeptemberében Isten kegyelméből megérthettem, hogy el kell fordulnom addigi életem bálványaitól és csakis és egyedül az Urat kell követnem. Nem vagyok egyedül ebben: Ő hadakozik értem (2Móz 14,14).

Azodáig bent éltünk a fővárosban, egy négy emeletes ház legfelső emeletén. Lift nem volt, minden nap nyolcvannyolc lépcsőfokot kellett megmászni, néha többször is, nehéz bevásárló táskákkal, előbb pocakomban, majd karomon egy, majd két gyermekkel. Visszagondolva volt csak szép, akkor nehéznek éltük meg, hát döntöttünk férjessel: valamit tennünk kell. Abban az időben ütött szíven a tálentumos történet (Mt 25,14-30). Emlékszem leültem kislányom mellé a földre és felolvastam neki – bár csak tehetnék valamit Istenért, azzal, amit Ő ad – sóhajtottam. Valahogy így kezdődött...

Nem voltunk gazdagok, két kincsünk volt csak: Istenbe vetett hitünk és a bennünket körülölelő család szeretete. (Örök köszönet: mindenképp előtti Urunknak. Azután férjemnek, aki éjjel-nappal dolgozott értünk. Szüleimnek, akik félretett pénzeszközükkel segítettek, hogy elindulhassunk. Férjem szüleinek, akik lemondtak egy örökségről, egy kis szentendrei házról, valamint azoknak, akik tanácsot adtak a végleges döntés előtt.)

Hónapokon át nézegettük a házakat, talán negyvenet is. Zsófi ekkor volt négy és fél éves és az első szó, amit el tudod olvasni, így hangzott: ELADÓ. Mindig hangosan kurjantott a hátsó ülésen, ha egy-egy ilyen táblára bukkant. Budapest területén azonban a rendelkezésünkre álló összegből lehetetlenség volt olyan házat venni, melyben élni is lehet, csak lebontásra szánt romokat kaptunk volna. Békásmegyert-Ófaluban azután beleszerettünk egy ingatlanba, Kassák Lajos élt itt valaha. Reménytelen szerelem volt, jó, hogy nem teljesedett be. Ekkortájt történt, hogy egyik vasárnap elmentünk a Németajkú Református Gyülekezetbe, ahol korábban dolgoztam és Balog Zoltán tiszteletes úr erről az igéről prédikált: „nincsen itt maradandó városunk” (Zsid 13,14).

Mentünk hát tovább, elhagyva a várost. Így érkezünk Budakalászára, így találtunk rá az otthonunkra. Azon a napon, amikor megtaláltuk, a békásmegyeri ház árát levitték, akár választhattunk volna azt is. Lépnünk kellett. Imádkozva döntöttünk a budakalászi János utcai ház mellett, amit azóta sem bántunk meg. Ez az otthonunk.

December elején még nem költöztünk be – de esténként gyakran útra keltünk, hogy lássuk: hol is fogunk majd élni. Egy havas estén a szomszédos

házból kilépett egy középkorú férfi, leendő szomszédunk. Az arca végtelenül ismerős volt, de csak napok múlva jöttem rá miért. Annak idején az esküvőnkre kaptunk egy szobrot, mely egy nyitott könyvet tartó alakot ábrázol. Talán a könyv miatt, Jánosnak neveztem el, János apostol tiszteletére.

– Szerinted nem úgy néz ki az új szomszédunk, mint a János? – kérdeztem kíváncsian a férjemet. Valóban – a hasonlóság döbbenetes volt. Magunk között sokáig Jánosnak is neveztük, pedig Lászlónak hívják, és csak jóval később tudtuk meg, hogy a második neve: János.

December 27-én kötöttük meg a szerződést a házra.

– Tudod milyen nap van ma? – kérdezte este a férjem. Megráztam a fejemet.

– János – mondta mosolyogva, és neveltünk, mint aki ajándékot kapott. Később kiderült, hogy a másik szomszédunkat is Jánosnak hívják, miként Budakalász – éppen most távozó – lelkipásztorát is. Sokszor mentünk oda hallgatni az igét, és alkalomról alkalomra mindig János evangéliuma hangzott el, szavaival gyógyítgatott, tanított, erősített az Úr.

Március 15-én költözhetünk be a János utcába. Férjem szülei pont húsz éve, március 15-én vették birtokba házukat.

– Azon a napon esett ám a hó is – emlékezett vissza apósom. 2008 március 15-én, amikor megilletődve álltunk új otthonunk előtt – csendesen hullani kezdett a hó.

Később csodálatos módon állást kaptam a Szentendrei Református Gimnáziumban – pedig csak bekopogtam az utcáról, és hadd áruljam el, hogy mostani igazgatónk, kire nagy szeretettel gondolok, szintén János.

Uram, ha születhez még egy kisfiunk, János legyen a neve – imádkoztam még nem is olyan régen. 2011. július 25-én megszületett Sebestény Márton János, akinek születése dátumát csak azért írom itt le, mert családommal a 2011 Budakalász, János u. 25-ben élünk.

Annny év távlatából még mindig előtt a hála, ha minderre visszagondolok. Uram, szebb ajándékot nem is adhattál volna! Hitemet erősítetted meg. Viszszavezetted magadhoz. Megmutattad: nemcsak kicsi gyermekként jöttél el, de hatalmas Királyként is, aki a szívek Ura vagy. Uralkodj fölöttem! Vezess szavaiddal tovább, hogy mások javára fordíthassam, amit adtál.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA

A MEGDICSŐÜLÉS HEGYÉN
(Mt 17)

Halandó léptünkre nem vetültek árnyak,
csak követtük szótlán és térdre hullt a hegy.
A védtelen csendben álltunk megigézve,
mint néma vértanú, ki Érte halni megy.

Mint fekete-fehér filmkockák villannak
e képek előttem. Sohasem felejttem el.
Egy frissen ütött seb: felhasad az égbolt,
és vérzenek az évek, mind a kétezer.

Mi sátrat akartunk állítani, igen.
Emlékszem: amint fáradt mosollyal ül,
és néz ránk hosszan, időtlen szemekkel
s már senkit sem látunk, csak Jézust egyedül.

IMÁDSÁG

Az út amin járok, égig ér,
bár sár veszi körül, hófehér.
Lábaim alatt, ha moccan a fű
ámulva lélegzem – oly gyönyörű.

Minden nap megvívom e titokzatos harcot:
a legszebb gyöngyöt hoznám, kalligrafált, karcot,
hogy kincsemként adjam – s mind Eléd tegyem.
Másnak semmiség – nekem a mindenem.

Az út amin járok, égig ér,
bár sár veszi körül, hófehér.
Lábaim alatt, ha moccan a fű,
ámulva lélegzem – oly gyönyörű.

HALLGATÁSUNK MÉLYÉN

Hallgatásunk mélyén megbúvik az erdő,
csupa titkát csak a szarvasok értik,
s a szelíd fűzfák a tóparton állva,
ott ahol éjjel megbabonázva
táncol egy bárka.

Gyere ki a tóhoz, ha már elfeledted
a tavaszodó vízen a fényeket.
Én bármerre mentem, mindig kerestem
nyomokat a hóban, s a csendben
szunnyadó emlékeket.

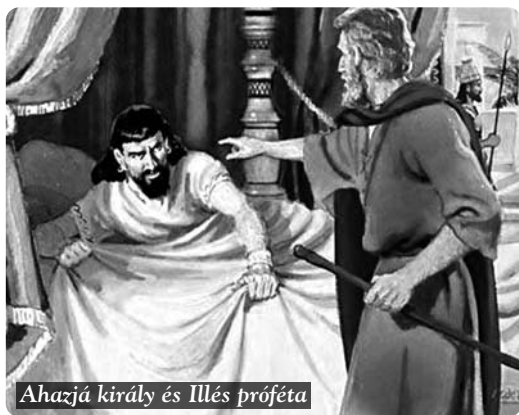
Csak a csöndből szőtt álmok válnak valóra,
ha aranylón álmodik a szív,
hogy tudd: csak az a fontos,
ha kondul az óra:
Ő legyen az, ki hazahív.

Alszik erdő, álmodik a tó.
Darvak suhanásában rejlik az élet.
Általuk éled s ébred az égbolt,
ne bánd, hogy elmúlt, az, ami régvolt,
mert Krisztusban végül
a Lényegét érted.

VEZETÉS, FÉLREVEZETÉS

Az Ige megismerése által tanuljuk meg követni Istenünk akaratát. Ha megszületett az elhatározás a szívünkben, hogy csak rá fogunk hallgatni, azt hishetjük, hogy innentől könnyű lesz jó döntéseket hozni. Lehetnek viszont fel nem ismert bűneink, amelyek mentén megcsal a Sátán.

Rokoni körben több szomorú tapasztalatom is volt arról, hogy jó reformátusként nem ismerték fel, hogy milyen vezetés alatt vannak. Egyikük, egy széles műveltségű református asszony, egyszer arról számolt be, hogy egy ingával valaki kimerzte az ágya megfelelő helyét a szobájában, és az pont a szoba

Ahazjá király és Illés próféta

közepére esett. Azért fordult ehhez a természetgyógyászhoz, mert fejfájás, éjszakai álmatlanság gyötörték. Az ágy áthelyezésével természetesen ezek a panaszok megszűntek. Később – amikor már rák-betegség gyötörte – éjszakánként a lakás egy konkrét helyéről zajokat hallott, melyekre felébredt, ébren is hallotta, és rettegett emiatt. (Nem állatok és nem betörők okozták a hangoskodást.) „*És monda: Ha a te Uradnak Istenednek szavára hűségesen hallgatsz és azt cselekedsz, a mi kedves az ő szemei előtt és figyelmezel az ő parancsolataira és megtartod minden rendelését: egyet sem bocsátok reád ama betegségek közül, a melyeket Égyiptomra bocsátottam, mert én vagyok az Úr, a te gyógyítód.*” (2Móz 15,26)

Az evangéliumok is úgy mutatják be Jézus Krisztust, mint gyógyítót. A betegség a bűnnel jött be a világba, ezért nem kerülhetjük ki a gyógyulás keresésénél azt, aki a bűntől meg tud szabadítani. Akik Jézus Krisztus keze által, hitből gyógyultak meg, (és ott volt a hála) mindannyian szellemi szabadulást is nyertek. Jézus a gyógyításainál időnként eszközt is használt. Tehát van eszköz és ismeret, melyet igénybe vehetünk hálaadással. Viszont azt is látni kell, hogy az Ördög is felkínálja a gyógyulást, mint a világosság angyala. Csak az a kérdés, hogy

mi kihez fordulunk. A 2Kir 1-ben Ahazjá király betegségében Baalzebubot, Ekrón istenét kérdezte meg a gyógyulása felől. Illés ezt mondta a követeknek: „*Talán nincs Isten Izráelben, hogy ti Baalzebubot, Ekrón istenét mentek megkérdezni?*”

Ez az ítéletes történet ma is számtalanszor megismétlődik, csak a gyógyulást osztót ma nem Ekrón istenének hívják, ami a lényegesen nem változtat. Azt látom, hogy hívó ember életén is lehetnek olyan rések, ahol a Sátánnak szabad bejárása van. Lehet, hogy ez egy régi „seb”, mely még nem került a bűnlátás és megbánás látóterébe, de előbb-utóbb Isten odahelyezi, mert Ő a szabadító. Ha pedig teret adunk a Sátánnak, egyre erősebb köteleket rak ránk. Így működnek a spiritiszta médiumok, akik teret adnak a „lelki vezető” (valóságosan az Ördög) lelkének, aki rajtuk keresztül nyilvánul meg. Minden sámán, varázsló, indián törzsfőnök átadja a lelki csatornáját a szellem számára, aki gyógyít, jövődőt mond, titkos dolgokat jelent ki, (ami a Sátán terve) halottat idéz meg... mindezt azért, hogy félrevezessen. Az Ördögnek is az ember hite kell, ez táplálja és ad jogot a működéséhez.

Amikor a rokonom előtt nemtetésemet fejeztem ki az ágy-ügy kapcsán, ő ezt mondta: „De én hiszek ebben, hiszen megszűntek a panaszaim.” Kértem, gondolkozzon el, hogy mi okozta a panaszait. Ha generálunk egy problémát, igen könnyű azzal örömet szerezni, ha egy idő múlva megszüntetjük azt. (Ismerik a macskás viccet? Hogy lehet neki a legnagyobb örömet szerezni? A farkánál fogva jól megpörgetjük, majd letesszük, és nagyon fog neki örülni!)

Keresztyén hívó misszionáriusok írják, hogy egyes afrikai törzsi területeken mindennaposak az Ördög megnyilvánulásai. Az elvilágiasodott kereszténységben éppígy legitimitást nyertek az okkult jelenségek. Nem látjuk már a jó és a rossz határát, mert nem ismerjük Istenünket, és az Ő beszédeit.

„*Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust.*” (Jn 17,3) Ezért kell egyénileg is naponta tanulmányozni az Igét, hogy megismerjük Őt, megértsük az akaratát, és ne legyünk félrevezethetők. Egy ismerősöm, aki természetgyógyászatot tanult, (vallásos ember volt ő is) egyszer azt álmodta, hogy

egy réten sok szép tojást talált, melyeket össze akart szedni, mert az érték. Aztán kiderült, hogy kigyótojások voltak.

Isten Igéje minden általános erkölcsi dologban eligazít. De a Szent Lelkével eligazít akkor is, ha az általános elvek nem segítenek! (Van ahol ezt tagadják.) Érdemes ebből a szempontból az apostolok életét végignézni. Milyen módokon kaptak konkrét vezetést Istentől. Pál valóságosan hallotta az Úr hangját, álom által szólt, látomásban szólt, egy tanítvány által szólt, a Szent Lélek városról városra biznyságot tett, (hogy fogság vár Pálra) a Lélek kényszerítette, vagy éppen megakadályozta, (hogy valahova menjen). Istennek van hatalma, szabadon beszélni az övéivel, ezért sokféle módon szól. Minél szorosabb a kapcsolatunk vele, annál érzékenyebb a fülünk az Ő szava meghallására. „*Hiszen szól az Isten egyszer vagy kétszer is, de nem ügyelnek rá!*” (Jób 33,14) „*Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!*” (Jel 2,7) Van lelki fülünk? Kérjünk! „*Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok, hanem a mi adatik nektek abban az órában, azt szóljátok; mert nem ti vagytok, a kik szólotok, hanem a Szent Lélek.*” (Mk 13,11) Isten vezetését, tanácsait és válaszait elsősorban a Szentírásban találjuk meg. A Szentlélek viszont szabad, (de az Írással mindig összhangban) kijelent nekünk személyes üzeneteket is! Kérjünk, és adatik!

Ha a lelki vevőkészülékünk a Szent Lélekre van beállítva, akkor halljuk tisztán az Úr hangját! Egyébként az Ördög adásai fognak elérni hozzánk, és gyanútlanul fölszedegetjük a kigyótojásokat. „*Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szent Lelket azoknak, a kik tőle kérik.*” (Lk 11,13)

Haranginé Csuta Anna

„Tudván, hogy nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg... Hanem drága véren...”

(1Péter 1,18a.19a)

VÍZ ÉS VÉR

Krisztus meghalt, végre, úgy, ahogy kívánták népének fejei, de még utolsó kiáltása sem ébresztette fel őket. Némelyek, mondja Lukács, elmenőben verték a mellüket: de hát szívek vannak-e ezekben a mellekben, amelyek csakugyan azért a nagy szívért vernek, melynek dobogása most állt meg?

De egy idegen, Petronius százados, aki néma tanúja volt a kivégzésnek, megdöbben, és ezek a szavak hagyják el ajkát: „- Valóban igaz volt ez az ember”.

Nem ismeri az igazi nevét ennek, aki itt meghalt, de annyit legalább biztosan tud, hogy nem volt gonosztevő.

A zsidók nem is gondolnak megbánásra. Inkább azon jár az eszük, hogy megszenteltetik a húsvétot, ha nem takarítják el rögtön a véres hullákat.

Közeledik az este és mihelyt a nap lenyugodott, megkezdődik a Nagy Szombat.

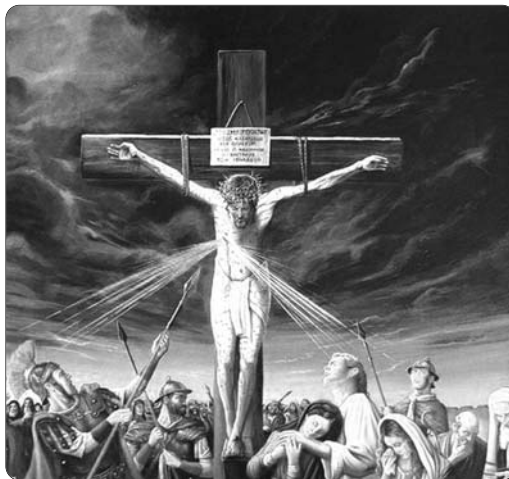
Elűzzenek hát Pilátushoz, hogy töresse meg a kivégzettek lábait és temettesse el őket.

A szártörés a kegyetlenség egyik találmánya volt, hogy megrovidítsék a keresztre feszítettek kínlását: afféle kegyelemdöfés, amikor sietős a dolguk. A katonák miután megkapták a parancsot, dorongokkal eltörték, és összezúzták a latrok térdeit és combjait. Jézust látták meghalni, ennél fogva fölöslegesnek tartották az ő lábait is összezúzni.

De egyikük - beszéli János -, hogy könnyít-sen lelkiismeretén, hirtelen marokra kapta lándzsáját, hatalmas erővel belevágta az oldalába és álmétkodva látta, hogy a sebből vér és víz tört elő. Antik hagyomány szerint, ennek a katonának Longinus volt a neve, és állítólag e vér néhány cseppje fájós szemekre hullott, amelyek hirtelen meggyógyultak. Azt tartják, hogy Longinus e naptól fogva hitt Krisztusban, és huszonnyolc éven át szerzetes volt Caesareában, míg végül hitéért fejét vették.

Claudia Procula, az irgalmas legionárius, aki utóljára megnevésztette a halálban vergődőnek ajkait, Petronius százados és Longinus voltak az első pogányok, akik magukba fogadták Krisztust azon a napon, amelyen Jeruzsálem kidobta magából.

De a zsidók nem mind feledkeztek meg róla. Most, hogy halott, megbocsáthatatlanul halott, most, hogy jéghideg, lélektelen test, hallgatólag száj, szív, mely többé nem dobog, íme most előbújnak házaikból, ahová tegnap este óta bezárkóztak. A lagymatag hívek, a titkos tanítványok, a titkolódzó bámulók, akik éjjel véka alá rejtik a lámpát és nappal elbújnak. Mind ismertük ezeket a barátait: ezeket az óvatos lelkeket, amelyek remegnek arra a gondolatra, hogy „mit szólnak majd az emberek?”, ezeket, akik követnek téged, de távolról, akik hozzád

szegődnek, de csak olyankor, mikor senki sem láthat benneteket együtt, akik tisztelnek, de nem annyira, hogy önmagukon kívül másoknak is megvallanak.

- Te hol tartasz testvérem? Találkoztál már Jézussal? Együtt jársz Vele az úton? Vagy még várakozol, úgy gondolod, van még időd? -

Ők azok, amikor beáll a halál, kezdődik az ő ünnepeik. Éppen ők sírják a legválogottabb és a legcsillogóbb könnyeket, amelyeket szándékosan tartogattak erre a napra. Éppen ők fonják egyformán

szorgos kezekkel a koszorív virágait és a halotti szónoklat virágait, és érdemes végignézni, micsoda lelkesedéssel és micsoda mélységes szomorúsággal igyekeznek halottíratókká, gyász-szónokká, sírfelirat szerkesztőkké és emlékünneprendezőkké vedleni.

Érdemes végignézni őket: az ember azt gondolná, hogy az elköltözöttnek nem volt nála hűségesebb barátja...

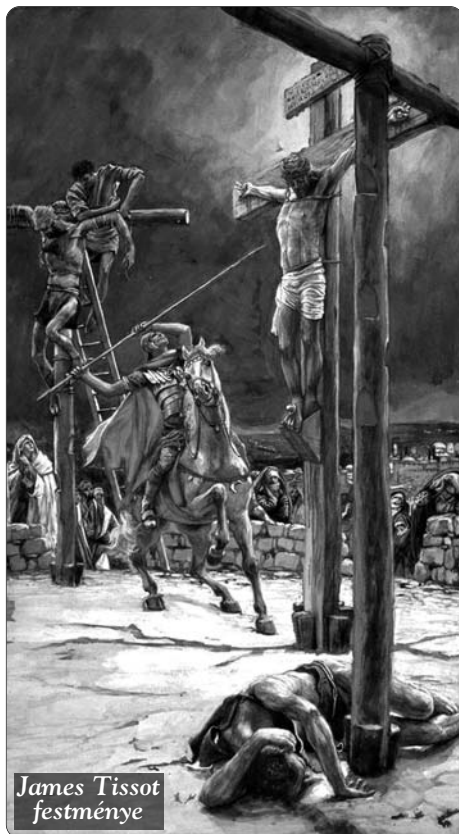
Jézusnak, hogy életében és halálában annál jobban meggyötördjék, mindig voltak ilyenfajta barátai, és ketten közülük még a péntek szürkületében fölkerekedtek. Súlyos és jeles két ember volt, Jeruzsálem és a Tanács két kitűnősége, két gazdag úr: Arimatiai József

és Nikodémus. Ők, hogy ne szennyezzék be a kezüket Jézus vérével, nem mutatkoztak a Tanács ülésén, meghúzódtak otthon, talán egy-egy sóhajt is sajtoltak bánatos szívükből, abban a hiszemben, hogy így megmentik tekintélyüket és tisztazzák lelkiismeretüket. De nem gondolták meg, hogy a bűnrészesség, még ha szenvedőleges is, őket is gyilkos-színben tünteti fel, és hogy a tartózkodás, amikor az embernek módja van legalább szóval ellenszegülni, annyi, mint a beleegyezés.

Arimatiai József és Nikodémus tehát, ámbár távol voltak és nem mutatkoztak, részesei voltak Krisztus meggyilkolásának. A két éjjeli tanítvány, a zsidóktól való félelem miatt, arra gondolt, hogy elcsitítja a lelkiismeret-furdalását azzal, ha gondoskodik a kivégzettek eltemetéséről. Kettejük közül a bátrabbik, József, „nagy bátran” - mint Márk megjegyzi, amivel egyúttal kiemeli, milyen szokatlan elhatározás volt ez ebben a nyúlászívű tanácstagban. Megjelenik Pilátus előtt, és elkéri tőle Jézus holttestét. Pilátus megdöbben, hogy máris meghalt, hiszen a keresztre feszítettek gyakran napokig elvergődnek. A helytartó ezen a napon nagylelkű volt, mert a római hivatalnokok rendszeresen megfizették a hozzátartozókkal meg a hullákat is.

József miután az engedélyt megkapta, elment jó darab fehér lepedőt és pólyákat vásárolni, aztán megindult a Koponyák Hegye felé. Útközben, vagy már odafönt, találkozott Nikodémussal, aki talán egyforma természetű révén is barátja volt, és aki ugyanazzal a szándékkal jött. És amint odaértek a kereszthez, ahol a katonák éppen leszedték a két Latrot, hogy beledobják őket a kivégzettek közös sírgödrébe, ők is hozzáálltak, hogy Jézust levegyék, és tisztességgel eltemessék.

„Nincs békesség, szól Istenem, a hűteleneknek!”
(Ézsaiás 57,21)

James Tissot festménye

OLVASSUK EGYÜTT A SZENTÍRÁST!

Bibliolvasó körünk ezekben a hetekben a Királyok könyvével ismerkedik.

Nagyon izgalmas könyvről könyvre olvasva megtapasztalni, hogy a Szentírás valóban sokszor önmagát magyarázza. Gyakran rácsodálkozunk arra, hogy még a közismert bibliai történeteket is felületesen ismerjük, az előzményeket, vagy éppen a részleteket figyelmen kívül hagyva.

Néha komoly próbát kell kiállnia a figyelmünknek, amikor oldalakon keresztül nemzetiségekről, vagy földrajzi nevekről olvasunk. A rettenetes háborúk, vagy a súlyos csapások olykor hitünket is próbára teszik.

Különösen a nehezebbnek tűnő részokről nagyon jól esik szabadon beszélgetni, mert ilyenkor valóban megtapasztaljuk, hogy „*a hol tetten vagy hármán egybegyűlnek az én nevemben,*

ott vagytok közöttük” (Mt 18,20). Minden alkalommal megtörténik, hogy egyikünk szájából váratlanul érkezik egy „nagy válasz” valaki számára, ami igazi felismerésre vezet.

Mózes öt könyvének olvasását követően sor került az első lelkipásztori beszélgetésre, amelyen lehetőségünk nyílt arra, hogy az időközben felmerült kérdésekről beszéljünk Nyilas Zoltán

tiszteletes úrral. Voltak tipikus, ószövetséggel kapcsolatos kérdések (pl. miért a zsidó nép a kiválasztott, vagy a „*Ne ölj!*” parancsa a vérbosszúra való felszólítás tükrében), tanakodtunk azon, hogy Józsefet a testvérei, vagy a midianiták adták-e el az egyiptomiaknak, de előkerültek a fordítási különbözőségekből eredő kérdések is.

Ahogy haladunk előre, egyre könnyebben értjük, hogy nem érthetünk mindent. Könnyebbnek tűnik megvalósítani azt az alapvető célkitűzést, hogy a Szentírást olvasva ne a kérdéseket, hanem a válaszokat keressük. Ez komoly alázatra tanít.

Mindenkit, aki kedvet érez bekapcsolódni, szeretettel várunk (a korábbi szerdai napok helyett) kéthetente kedden, 19 órától a Bibliolvasó körben.

Óváryné Herpai Dóra

Claire Sixt-Gateuille és Sebestényné Jáger Orsolya

MEGEMLÉKEZÉS ÁSZTAI CSABÁNÉRA

Halálának egy éves évfordulóján, június 20-án emlékezett gyülekezetünk kórusa Ásztai Csabáné Katikára, a Psalmus Kórus alapító karnagyára. A református temető kertünkben örök nyugalomra helyezett kiváló zenepedagógusra, nagyszerű emberre kedves énekeivel emlékezett sírjánál a kórus.

Külföldi vendégeket fogadtunk

Budapesten tartotta meg az európai ortodox, protestáns, ókatolikus és anglikán egyházak szervezete, az Európai Egyházak Konferenciája (Conference of European Churches, CEC) a 14. nagygyűlését, magyarországi tagszervezete, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) szervezésében. A konferenciára érkezett külföldi tagegyházak hazánkba látogató néhány képviselőjét gyülekezetünk látta vendégül, akiket a július 7-i ünnepi istentiszteletünkön köszöntöttünk. Az alkalmon közöttünk szolgált Claire Sixt-Gateuille, a United Protestant Church of France lelkipásztora. Köszöntőt mondott Christian Krieger, a Union of Protestant Churches in Alsace-Lorraine lelkipásztora. Istentiszteletünk segítője, tolmácsa Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor volt. Az alkalmat megtisztelte jelenlétével Jean-Francois Collange professzor úr, az Elzász-Lotaringiai Protestáns Unió (Uepal) elnöke, és felesége, Anne Collange asszony is.

Jean-Francois Collange és Christian Krieger

„aki szereti Istent, szeresse a testvérét is” (1Ján 4,21) – volt a heti igénk július második hetében, amikor is Móra mehattunk nyári gyerektáborunkba. A vidám kis csapat, huszonkét gyermek és tizenegy kísérő egy felejthetetlen hetet töltött a helyi református gyülekezet által fenntartott Szolgáló Szeret Házában.

„Testvérek, menjünk bátran...

” – hangzott fel az ének minden délelőtt a móri református templom padjai között, ahol az áhítatok során a „Boldogmondásokon” haladtunk végig, valamint egy-egy szolgáló biztonyságtételét hallgathattuk meg az ő testvéréről, kettejük kapcsolatáról, és kapcsolatukról Istennel. A csoportfoglalkozások során pedig bibliai vérszerinti testvérektől tanulhattunk közösen: Dávid és Éliás

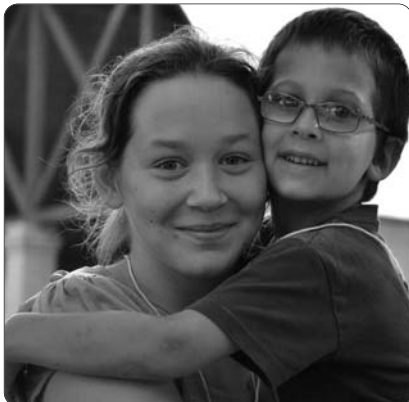
története alapján a csúfolódásról; Mirjám és Áron Mózes elleni irigységéről; Ézsau és Jákób kibékülése a megbocsátásról és a bocsánatkérésről; Péter és András, valamint Jakab és János elhívásáról és Jézus követéséről; Mária és Márta története kapcsán a szolgáló szeretetről.

A nap további részében kézműves foglalkozások alatt könyvjelzőket, repülőket, papírgömböt,

fakanál bábokat, gyertyatartót készítettünk a gyerekekkel. A délutánok során a táborhelyet elhagyva, Mór nevezettségével (Lamberg kastély, kapucinus templom) ismerkedhettünk meg és megkóstolhattuk a helyi süteménykülönlegességet, a macskapraclit. Felkorbácsoltuk a móri strand hullámain, majd megmásztuk a csókakői vár falait, ahonnan néhány lelkes gyermekkel gyalogosan tettük meg visszafelé az utat Móra. Külön megemlítené a hat éves Kerekes Barnus, aki a túra hőseként az utat mutatva vezetett minket egészen hazáig.

A péntek esti tábortűz mellett a hetünket átgondolva, megállapíthattuk: „Imé mily jó, milyen kellemes, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt. 133,1).

Csékó András

GYERMEK-TÁBOR

2013. JÚLIUS 8-13.

SOÓS LÁSZLÓ

JÉZUS A HABOKON
(Mt 14,22-33)

Hányódott már életed háborgó tengeren,
Nem oly kis vizeken, mint itt a Balaton?
Még az óceánon is biztosabb az ember,
Mint háborgó lelkében nagy vihar ha tombol.
Voltál-e már viharban, nem tavon, tengeren,
Olyan háborgásban, mely megesbzeztetted?

Volt Genezáretben egy szép tó a hegyek közt.
Világviszonylatban kis kék folt a térképen.
Felette a madárhad boldogan körözött,
Ha vize felett lengett gyenge szél szelíden,
De ha zúgva lecsapott északról a vihar,
Tombolt a szél, süvített pusztító zivatár.

Egy kis hajó hányódott a zúgó hab felett
Tizenketten voltak, kik küzdöttek az árral.
A szél süvített és a szívük is remegett,
Viaskodtak a széjjeltépett vitorlákkal.
Ők egyedül voltak, és a hajó hányódott,
Féltek, mert a hajóról valaki hiányzott.

Volt-e úgy, hogy hányódott elárvult életed,
Mintha zúgó tengernek hajjain vergődnél,
Senkitől nem várhattál semmi segítséget,
Elhagyatva, egyedül a haláltól féltél?
Nem találtál megoldást, rettegél mindentől,
Mert hiányzott valaki vergődő lelkedből.

Amikor már úgy látszott, hogy minden
elveszett,
Odanézett Péter, és látta, hogy a vizen
Maga az Úr jön felé. Ő az, nem kísértet.
A habokon Ő jár, és Ő szól ekképpen:
Jövel, Péter! Jöjj felém! Ne félj a vihartól!
Itt vagyok én. Várok rád. Baj nem érhet sehol.

Jézus jár a tengeren vészben és viharban,
Eljön oda is, ahol letört már az árbóc.
Ahol összetört lelkek vergődnek titokban.
A habokon Ő jár, és nyugalmat, vigaszt hoz.
Magszóltja Pétert, és a habokon lépked.
Várja azt, ki vár rá. Ő most vár éppen téged.

Így várta Ő Pétert is. El is indult felé.
Felette dúlt a vihar, alatta a mélység.
De mikorra odaért az Úr Jézus elé,
Elhagyta az ereje, elfogta a kétség.
A hite most megingott, és süllyedt a mélybe,
De Mestere lehajolt, s ölelte keblére.

Péter itt áll közöttünk. Vihar dúl lelkében.
Körülotte zúg a szél. Tombolnak a habok,
Olyan sok baj, veszteség, csalódás érte el.
Úgy érzi, hogy elsüllyed. Mindenről lemondott.
Ki is ez a Péter? Most ráismersz magadra?
Nem süllyedsz el, feléd nyúl Jézus erős karja.

Pomáz, 2013. július 28.

A VILLÁMCsapás

Felhőten égbolt, ragyogó napsütés. Felvirradt újra az aratás reggele. Vidáman vonultunk ki Felsőkörtvélyesen Nagyék búzaföldjére, hogy folytassuk az előző este abbahagyott munkánkat. Hála Istennek, volt még mit aratni. Szépen beérett a gabona, jó termés ígérkezett. Megfentem a kaszát, és kezdtem vágni az első rendet, majd utána a többi. Dőlt a búza. Juliska volt a marokszedő, Pityu a kötöző. Abban reménykedtünk, hogy ma nyugodtabb napunk lesz, mint tegnap, nem kapunk akkora zuhanyt a nyakunk közé, mint a mezei pocok, amikor kiöntik földalatti járatából. Igyekeztünk is, mert az volt a tervünk, hogy aratás után megajándékozzuk magunkat egy egyhetes balatoni kirándulással. Csak az a vihar, csak az maradna el! Nem akarunk megint futni, meg aztán annak sem nagyon örvendezünk, amikor körülöttünk csapkod a villám, mert volt már úgy, hogy annak néha nem lett egészen jó vége.

Éppen kiértünk a sor végére. Letöröltem a verejtéket, és a fenőkövel végigsimogattam a kaszát. Éppen nekilendültem volna, hogy kezdjem a következő rendet, amikor megpillantottam Lajost, amint sietve kerékpározott felénk, közben hevesen integetett, azt jelezve, hogy maradjunk még. Aztán leszállt a bicikliről, és csendesen ennyit mondott: „Neked kell eltemetned Engyelnét.” Csodálkozó tekintettel fordultam felé: „Nincs Engyelnének semmi baja. Miért kellene eltemetni?” A válasz ismét csendesen hangzott: „Most már nincs semmi baja. A tegnap délelőtti viharban agyoncsapta a villám.” Döbbenet álltunk a búzatabla szélén. Lassan leeresztettem a kaszát, leoldottam a derekamról a kaszakövet tartó övet, és szinte megszéduleten tá-molyogtam oda a biciklimhez. Csak ennyit mondtam: „Megyek.” Pityu átvette a kaszát, Lajos beállt kötözőnek, és kezdtek vágni a következő rendet, én pedig döbent arckifejezéssel kerékpároztam Nagy-lókra hazafelé.

Ugyanaz a vihar tört rájuk is Szilfajajorban, amelyik bennünket Felsőkörtvélyesen futásra készítetett. Ugyanaz a nagyon éles csattanás – amelytől Körtvélyesen is megremegettünk – volt annak az elektromos kisülésnek a hangja, amelyet a hazafelé futó Engyelné vállán az ég felé meredő vizes acél-pengének a csúcsa vonzott magához. Nem tudom,

miért nem akarta otthagyni a kaszát, azzal futott a sík tarlón, amelyen akkor az volt az egyetlen kiemelkedő fémcsőcs, és a fizika ismert törvénye szerint az elektromos feszültség kiegyenlítődének természet-szerűleg ott kellett bekövetkeznie. Hálát adtam Istennek, hogy mi Körtvélyesen a kaszát és mindenünket hátrahagyva igyekeztünk fedél alá jutni. Eszembe jutott egy sor a Bibliából: „*Ketten lesznek a mezőn. Az egyik felvételik, a másik ott hagyatik.*” (Mt 24,40)

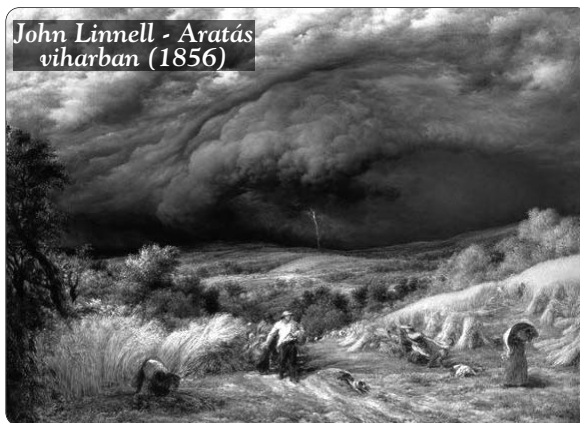
Hatalmas tömeg gyűlt össze a temetésre. Túlzás nélkül lehet mondani, hogy a falu apraja-nagyja ott volt. Egy szép halleluja ének adta igehirdetésem vezérgondolatát: „*Légy éber reggel, bár felhőten égbolt vihartalan, csöndes napot ígér. Kelhet vihar, szívedben mely a vándort lesújtja, míg honába tér.*” (120. ének) Megrendítő erővel tudtam szólni a gyülekezethez, szinte az egész falu népéhez Isten figyelmeztető szavával. Mindig készen kell lennünk Isten elé állni, mert sem a napot, sem az órát nem tudhatjuk, hogy melyik lesz az utolsó ezen a földön. Tegnap reggel még nagyon szép idő volt, aztán egyszerre mindennek vége.

Az ének folytatódik: „*Légy éber délben, míg a földi zajban az ég békéje feledésbe méri! Oh lelj egy percet lenni egymagadban ima a szeretet hű ólén!*” Az időpont nincs előre tudtúl adva, amelyben a Teremtő magához rendel, kit mikor akar. Lehet, hogy délután nem következhet be a tragédia. Sőt, az esti csend sem jelenti azt, hogy lankadhat a földi vándor, ezért „*Légy éber este, míg csend száll a tájra, keresd fel égi hű Barátodat! Úgy fáj a szíve, ha hiába várna; ha jössz, kitért karral fogad. Oh szüntelen légy éberen!*”

A vihar bármikor kitörhet. „*Akkor ketten lesznek a mezőn. Az egyik felvételik, a másik ott hagyatik.*” Amikor tegnap kitört a vihar, az én kezemben is kasza volt, akárcsak Engyelné testvérünk kezében. Mindketten ott álltunk a mezőn. Őt magához vette az Úr, hogy földi vándorútját befejezze. Engem még ott hagyott, hogy eljőjék ide, és elbúcsúzzam tőle. Légy éber reggel, légy éber délben, és légy éber este, mert nem tudhatod, hogy legközelebb azok között leszel-e, akik ott hagyatnak a mezőn, vagy azok között, akiket az élet és a halál ítélő Bírāja magához felemel.

Aztán elhangzott az utolsó temetési ének, és a koporsót csendben leengedték a sírba. Fiatal Engyelné! Téged már hívott az Úr. Ott, ahova mégy, nem lesz sem vetés, sem aratás, sőt, ott „*halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé*”, és ott Isten „*letöröl minden könynyet a szemünkről*” (ApCsel 21,4) Isten veled!

Soós László lelkipásztor

CÍMERÜNK JELMONDATA

„Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8,31b) – olvashatjuk Pál apostol Károli Gáspár fordította szavait a Magyarországi Református Egyház címerében. Az újfordításban némileg másképp áll az apostoli mondat, ott így találjuk: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?”.

A címer és annak minden eleme – így a jelmondat, amint magában a szóban is benne van – jelkép. Minden jelkép jellemzi a címerbirtokost, esetünkben a Magyarországi Református Egyházat.

„Egyházunk címeréül nem véletlenül választották meg ezt a képet. Megtalálható rajta mindaz, ami református hitűnkre jellemző.” – írta címerünkéről 2007-ben „Karácsonyi gondolatok egyházunk címeréhez” című írásában Simon Norbert, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia akkori hallgatója.

A jellemzők közül figyelmünket vessük most csak a jelmondatra. Akár úgy is tekinthetünk rá, mint egyházunk „névjegyére”. Mit mond ez a névjegy annak, aki látja?

Először is azt, hogy a Magyarországi Református Egyház a bizalom egyháza, mégpedig az Istenbe vetett bizalom egyháza. Ha tudja, honnan van ez a mondat, tudja azt is, hogy a Magyarországi Református Egyház alapját a Bibliára veti. „Sola Scriptura”, azaz „Egyedül az Írás” – mondja egyik hitvallásunk. Ha azt is tudjuk (vagy aki olvassa, tudja), hogy hogyan került ez a jelmondat címerünkbe, akkor tudja azt a jelképi háttérrel, azt a jelképes üzenetet, amit ez a mondat hordoz.

Címerünkéről tudjuk, hogy sok tekintetben megegyezik a „legreformátusabb magyar város”, Debrecen címerével, azonban van a két címer között némi eltérés. Ezek közül a leglátványosabb maga a jelmondat. Ez ugyanis nem látható a debreceni városcímerben. A Magyarországi Református Egyház Zsinata a címerválasztáskor döntött arról, hogy ez a bibliai idézet legyen a címer jelmondata.

A sok szentírási ige közül, miért épp ez? Simon Norbert már idézett ünnepi gondolataiban így ír erről: „Érdekesen fogja össze a pajzsból, az egész címerből kiinduló fodorokat a jelmondat. A feltámadásból fakadó bizonyágtételnek ereje van, mégpedig nem is akármilyen! Azt sugározza, hogy az Isten velünk van, nekünk akarta és akarja kijelenteni magát még egy címeren keresztül is. A Jézus Krisztus által elkészített lehetőségnek ereje, hatalma, dicsősége van, amely erőnek kiáramlását az Ige fonja eggyé, és indít bennünket is útra. „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8,31).”

Erőnk tehát a Szentháromság egy Istenben

van. Gondoljuk meg, 1931-ben – a nagy gazdasági világválság közepén, sztrájkok, statárium és félelmek között –, amikor megszületik ez a címer, kicsoda vigasztaló erőt meríthettek hitvaló eleink ezekből a szavakból: „Ha az Isten velünk, kicsoda (ki lehet) ellenünk?”

Nem először szólt Urunk e szavakkal hozzánk, magyar krisztianusokhoz (keresztyének és keresztyénekhez egyaránt).

P. Tóth Béla nagytiszteletű úr így beszélt

Bocskai István szobra a genfi reformáció emlékművön

erről egyik ígéhirdetésében: „Ha Isten velünk van, akkor lehetnek a körülmények mostohák, lehetnek a kilátások sötétek, valahogy mégis van reménység. Bocskai fejedelem az egész hatalmas Habsburg birodalommal szállott szembe, amikor a reformáció hozta bibliai igazságot, és azzal együtt a vallásszabadságot kívánta Magyarországnak kiharcolni, és az esélyek nem voltak nagyon kecsgetetőek.

De ő ezt az ígét hímezte zászlóira a Római levélből: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? (Róm 8,31) És ezt a hitét, ezt a feltételes módba öltözt, mégis hatalmas hitvallást Isten elfogadta és megáldotta, és az 1606-os bécsi békében Bocskai a hajdúkkal szövetségbe rákényszerítette a Habsburgokat, hogy elkezdjék tiszteletben tartani és elfogadni a reformáció egyházait Magyarországon.

Az ő tiszteletére, és az ő emlékezetéül van ott ez az ige a mai napig a magyarországi református egyház címerében. Mert ha Isten velünk van,

akkor a reménysége is ott van velünk, akkor nem reménytelen még a túlerővel való harc sem.”

Bocskai Istvánt – akit az öt Magyarország és Erdély fejedelmévé választó szerencsi országgyűlés a *Magyarok Mózésének* nevezett – sokunk a haza és a vallásszabadság hőseként tiszteli. Bocskait, aki kiállt a keresztyén felekezetek egyenlő elismeréséért. Akit hiúság sosem vezérelt, nevezetes volt szerénysége, hatalmat pedig annyit birtokolhatott volna szinte, amennyit csak akart, azonban neki nem ez volt a célja. Küldetése volt, és ennek felismerése után megelégedett annyival, ami feladatát teljesítéséhez szükséges volt. Feladatát pedig becsületesen teljesítette.

Bocskai István egyike volt azoknak a nagy magyar politikusoknak, akik a vallásszabadságért, a vallási türelemért a legtöbbet tették. Az egyetemes vallásszabadságért harcolt, kivítva az egész protestáns Európa tiszteletét. Ezért őriz Genfben a reformáció emlékművén az egyik szobor az ő alakját.

Bocskai István realpolitikus volt, gyakorlatias ember, akit – a közmondást idézve – „nem ejtettek a fejére”. Amikor kibontotta zászlaját, azt a zászlót, amin a páli szavakat olvashatták, tudta – ahogy P. Tóth Béla tiszteletes úr mondta –, hogy „...az esélyek nem voltak nagyon kecsgetetőek”. Bocskai István azonban istenhívó ember volt. Tudta, hogy az, ami neki lehetetlen, az ő Urának nem az.

Tudta ezt I. László király is, aki a róla írt legenda szerint többször idézte az ellenséges túlerőtől megrettent katonáinak Pál szavait: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?”

Bocskai, aki egy ideig „László városának”, Váradnak (a mai Nagyváradnak) volt a kapitánya, tudhatott erről, és talán ezért is választotta a magyarság által már akkor is tisztelt lovagkirály apostoli ihletettségű jelmondatát saját hadi jelmondatául.

Ez az újszövetségi ige, mint az Újszövetség minden igéje, ószövetségi bölcsességet hordoz. A Krónikák 2. könyve 32. fejezetének 7. versében tartalmában valami nagyon hasonló olvashatunk: „... velünk többen vannak, mint ő vele.”

„Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Egyházunk ezt az évezredek átívelő történeti örökséget kívánta, kívánja továbbadni mindannyiunknak. Ma is van gazdasági válság, és nemcsak gazdasági válság. Van társadalmi-értékrendi válság, és van magánéleti válság is. Van megrettenés, elbizonytalanodás és félelem. Az esélyek ma sem nagyon kecsgetetők.

De adja Istenünk, sose felejtjük el: „Ha az Isten velünk, kicsoda (ki lehet) ellenünk?”

Osváth Zsolt

Református jelképeink

A BÚZAKALÁSZ

A búzakaralász szintén olyan Krisztus-jelkép, amelyben valójában nem maga a kalász a jelkép, hanem a benne lévő búzamaz. Mivel a magot nehezen lehet képileg megjeleníteni, ezért az egyházi szimbolikában a kalász fejezi ki azt, hogy a búza magja, azaz Krisztus, az élet forrása. A kalász hordozza a búzazemet, ha azonban üres a kalász, értékelen, hiába nő a telt kalász fölé. Mert ahogy Tolsztoj szellemesen mondja: üres kalász mindig magasabban áll.

A búzakaralász jelképe viszonylag későn, csak a XIX. század elején terjedt el a református egyházban, ezt követően azonban az egyik leggyakrabban ábrázolt szimbólumunkká vált. Tudomásunk szerint az első kalászábrázolás a solti református egyházközség 1790-ből való terítójén fordul elő, szőlőfürtökkel, csillagokkal és kehellyel együtt, majd rohamosan terjedt el az egész országban. Az úrasztalára faragva, az úrasztali felszereléseken, terítőkön, Mózes-székeken, kor-

maghoz hasonlítva, aminek előbb el kell halnia, hogy életre kelhessen: „Amit vetesz, nem kel életre, míg előbb el nem rothad, és amit elvetesz, azal nem a leendő testet veted el, hanem csak a magot, talán búzáét vagy valami másét.” „Elvetted romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban” (1Kor 15,36. 42b). Jézus szavaira utal itt az apostol, aki szenvedéséről és megdicsőüléséről szólva mondja: „Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az Emberfia. Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn 12,23-24) Dicsőséges bevonulásakor, miközben szenvedése már előrevetíti árnyékát, az Úr e szavakkal jelentette be termékeny halálát és feltámasztását. Augustinus szerint az elhalva termékeny búzaszemről szóló szavaival Jézus önmagát, mint a régen várt szent búzaszemet nyilatkoztatta ki, az „elsőt”, az „ősmagot”. Ebből a magból új élet fakad.

Isten országának kibontakozását fejezi ki a magától növekedő vetés jézusi példázata, amikor az ember elveti a magot a földbe, azután pedig – nem tudni miféle titokzatos erők hatására – kisarjad és nő: „Magától terem a föld, először zöld sarjadt, azután kalászt, azután érett magot a kalászban. Amikor pedig a termés engedi, azonnal nekiereszti a sarlót, mert itt az aratás.” (Mk 4,28-29)

Egy másik, a búza és a konkoly példabeszédében Jézus az igazat a búzához hasonlítja, akinek együtt kell nőnie a gonosz által a búza közé vetett konkollyal az aratás napjáig, amikor is a konkolyt kévébe kötik és elégetik, a búzát pedig betakarítják a csűrbe, azaz az igaz ember Isten országába kerül (Mt 13,30). Mivel a tanítványok nem értik, Jézus megmagyarázza a példázat értelmét: „Az, aki a jó magot veti, az Emberfia, a szántó föld a világ, a jó mag a mennyek országának fiai, a konkoly a gonosz fiai, az ellenség, aki elvetette a konkolyt, az ördög; az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok.” (Mt 13,37-39) Az Emberfia elküldi angyalait összegyűjteni országából a gonoszokat ítéletre, az igazakat az életre: „Akkor majd az igazak fénylenek Atyjuk országában, mint a nap.” (Mt 13,43) Jézus minden igazat magához gyűjt, ahogy megígérte: „Még gyűjtök azokhoz, akiket összegyűjtöttem!” (Ézs 56,8b)

Falu helyen, különösen Erdélyben gyakori szokás a templomokban hatalmas búzakaralászt helyezni az úrasztala fölé (a menny és a föld között), mely reménységgel hirdeti az Úr ígését, hogy így fog összegyűjteni érett kalászként bennünket is az aratás napján (a végítélet idején). János evangéliumában Jézus a tanítványokhoz szólva mondja: „emeljétek fel a szemeteket, és lássátok meg, hogy a mezők már fehérek az aratásra. Az arató jutalmat kap, és begyűjti a termést az örök életre, hogy együtt örüljön a vető és az arató. Mert ebben az esetben igaz a közmondás, hogy: más a vető, és más az arató.” (Jn 4,35b-37)

Jézus a samáriai asszony példáján keresztül mutatta meg a tanítványoknak, milyen sok az aratnivaló, érett kalászok várják az aratókat, hogy azt arassák, amiért nem ők fáradtak.

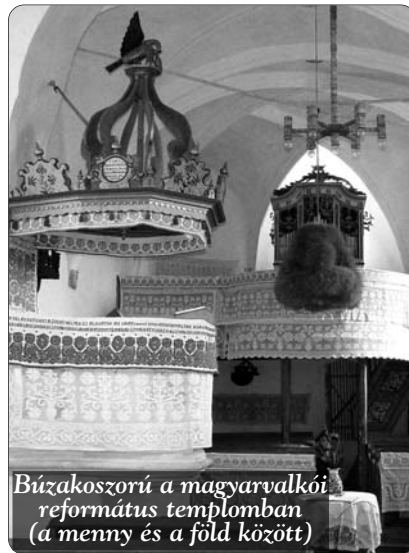
A Bibliában József történetében, illetve a fáraó álmában bukkan fel először a kalász jelképesen: „Hét kövér és szép kalász nőtt egy száron. De hét sovány és a keleti szélről kiaszott kalász is sarjadt utánuk. A sovány kalászok elnyelték a hét kövér és telt kalászt.” (1Móz 41,5-7) Józsefen keresztül Isten adott magyarázatot a fáraó álmának: „A hét üres, a keleti szélről kiaszott kalász az éhség hét estendeje lesz.” (1Móz 41,27b) József ezzel a bőséget és az éhség éveit jósolja meg a fáraónak, amit Isten elhatározott. A fáraó Józsefet Egyiptom felügyelőjévé teszi, aki jó sáfárként feltölti Egyiptom raktárait gabonával, hogy ezzel megmentse a népet az éhínségtől. A telt kalász így a bőséget is szimbolizálja. A tipológiában a Szentlélek eljövételének sajátos előképe ez (ApCsel 2,4), jelképezi a harmadik isteni személyen át kapott kegyelmeket. A búzakaralász jelképe az úrvacsorai kenyéret is ábrázolja. Az első úrvacsora Jézus utolsó páskavacsora ünnepe tanítványaival. Minden úrvacsorai alkalmon ez ismétlődik meg: az élő Krisztus találkozik a jelenben élő tanítványaival, úrvacsorai

Búzakaralász a csobánkai szószéken

sókon, kancsókon, az ekléziák pecsétjébe vésvé és megannyi más módon rendkívül változatos a kalász motívumának díszítésként való használata.

A református szimbolikában a búzakaralász a feltámasztás, az újjászületés jelképe. Pál apostol a korinthusiakhoz írt első levelében a test feltámasztását ahhoz a

Búzakaralász a magyarvalkői református templomban (a menny és a föld között)

közösségben van velünk. „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” (Mt 26,26b) „Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezétemre.” (Lk 22,19b) A kenyér Krisztus teste, elfogyasztása a Krisztussal való egyesülést jelképezi. Ez az örök élet megszentelt kenyere: „Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, melyet én adok oda a világ életéért, az az én testem.” (Jn 6,51) Az úrvacsorai közösségben az Úr halálát hirdetjük. „Azt hirdetjük, hogy az élet legyőzte

a halált és a bűnt, megnyílt börtönünk ajtaja. Győzelmi tort ültetünk, mert Isten győzött, oldalunkon áll, ügyünk nem veszett el.” (Dr. Vladár Gábor) A Krisztusban való hit közössége ez, ahogy Pál apostol mondja az úrvacsoráról: „A kenyér, amelyet megtörünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-e? Mert egy a kenyér, egy test vagyunk mindannyian, akik az egy kenyérből részesedünk.” (1Kor 10,16b.17)

Az úrvacsorában Krisztus tehát az ő egyházát táplálja, mert egy test vagyunk mindannyian, akik Krisztusban élünk. A kalászosban Krisztus szeretete érleli a búzaszemeket, hogy azokból kenyeret lehessen sütni, úgy, mint ahogyan arról Augustinus prédikált: „Ebben a kenyérben jelenik meg, hogyan kell szeretnetek egymást. Talán egyetlen magból készült ez a kenyér? Nem inkább sok búzaszemből? De mielőtt kenyérré lettek volna, elválasztották azokat egymástól, s megőrölték őket. Mert ha nem őrlik meg a búzát és nem vegyítik vízzel, soha nem lesz kenyérré. Így őröl meg benneteket először a bűjtölés gyakorlata, majd a szent ördögűzés. A megkeresztelkedés és a víz jöttek ezután hozzá. Most már a tészta a hasonlítotok, amiből kenyérfórmát kell gyúrni. De tűz nélkül nincs kenyér. Mit jelent a tűz? Ez a karizma, mert a tűz olaja a Szentlélek sákramentuma.”

A kenyér az isteni gondviselés, Isten szeretetének szimbóluma, a gondoskodásé, a nép táplálásáé. Ugyanakkor az irgalomé is: „Ha éhezik, aki gyűlöl téged, adj neki kenyeret” (Péld 25,21a). Maga az Úr parancsolja meg népének, hogy a föld termését ne arassa le a mező széléig, és az aratás közben elhullott magot ne szedje fel, „Hagyd ott azokat a nyomorultaknak és a jövevényeknek” (3Móz 19,10b) Az így hátrahagyott kalászt szedezgette az aratók után Boáz földjén Ruth is (Ruth 2,3). A férfi szántóföldjén az asszonytól leszedett kalász a termékenység jelképévé vált.

A búza áldás annak, aki tiszteli az Urat, mert csűrjei akkor bőségesen megtelnek gabonával (Péld 3,10). De „Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.” (Mt 4,4) Lelki életünk mindennapi táplálékát a Bibliából kell magunkhoz venni, mert a kenyér nem csupán a test tápláléka. A kenyér mindanak a szimbóluma is, ami a lelket táplálja, ezért kell az Írásokat napról-napra kutatni. Ahogy a kalászban ülő búzaszemek, úgy várják Isten igéi, hogy termését begyűjtsék, és élő kenyérré váljanak. „Mindennapi kenyerünket add meg nékiünk ma” (Mt 6,11) fohászunkhoz mindig értsük hozzá: mindennapi bizonyosságodat add meg nékiünk, Uram, akinek ez a név adatott: „az Isten Igéje” (Jel 19,13b).

Puskás Attila

Kaposi-Kovács Elza Isten népéhez tartozik

NÁLUNK KERESZTELTEK

Drobilits Aron Isten népéhez tartozik

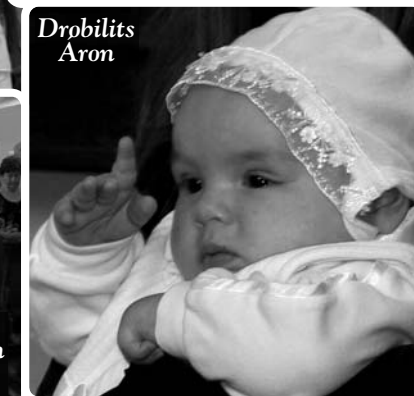
Kiss Botond Isten népéhez tartozik

Léhi Amina Diána Isten népéhez tartozik

Kollár Kamilla és Barbara Isten népéhez tartozik

Drobilits Aron

Vandrus Nikol Isten népéhez tartozik

Kovács Máté Isten népéhez tartozik

– A múltkori beszélgetésünk végén megemlégtünk, hogy Imre halála után téged mennyi baj ért – és most főleg a betegségedre gondolkodok. Beszélne-e nekünk erről az időszakról: hogy kezdődött, mi a te betegséged? A történetek mit mutatnak meg Istenből, az Ő nagyságából, kegyelméből számodra és a környezeted számára?

– Ez nem titok, Istennél sem az. Nyugodtan és bátran beszélek róla, mert tudom, hogy ő velem van és az ő segítségével hordom. A betegségem a tüdőszűrősen derült ki. Jött egy levél a tüdőgondozóból, hogy saját érdekemben jelenjek meg. Mikor odamentem egy hívő doktornő fogadott egy kártyával: Jézusra nézz! Azt mondta, felfelé kell néznünk, nekünk van egy kegyelmes Urunk, arra tekintsünk. Ő segít hordozni ezt a betegséget. Azt mondta, neki van egy gyanúja, mert egy árnyék van a röntgen képen, ezért kért egy időpontot CT vizsgálatra. Először csak egy hónapra kaptam, de a doktornő segítségével már a következő héten mehettem. Megcsinálták a CT-ét, és vittem a doktornőhöz. Az eredmény igazolta a gyanúját, akkor kerültem be a kórházba. De a doktornő elindított azzal, ne féljek a betegségtől, mert nem egyedül kell, hogy hordjam. És valóban, Isten minden terhet a vállára vett, és nekem csak annyit hagyott, amennyit elbírok.

És azóta is nagyon sok erőt adott a nyomorúságomban, a betegségemben is. Ami tiszta tüdőképpé vált előttem, hogy igen, az Úr mindaddig megsegített és az ő igéje nélkül nem lehet meglenni. Mert csak az ad vigasztalást, az ad támaszt, az ad bátorítást a mindennapok terhére elhordozni. Mert hiába tudom én azt, meg hiszem, hogy van Isten, de ha a hitemet nem élem, az igéjét nem olvasom mindennap, nem teszem a magamévá, nem szánok rá időt, hogy elolvassam, és arra támaszkodjak egész nap, akkor az a nap semmit sem ér.

Nagyon sokszor megerősített, mikor megműtöttek 2007-ben. Járom kellett sugárkezelésre is. Harminc kezelést kaptam. Már tizenöt kezelésen voltam túl és a tizenhatodikra készültem, de nagy fájdalmam volt, mert a légcsövem begyulladt. Aznap reggel azt mondtam magamban: ma lesz az utolsó, tovább már nem bírom, nincs erőm. Mielőtt elindultam, elolvastam az azt napigét, ami ez volt: „Legyen az Úrban bizodalmod, ezt tanítom ma neked, bizony, neked.” (Péld 22,19). Úgy-hogy ez tisztán érthető volt, hogy ma nekem szól. Ma nekem mondja: legyen benne bizodalmod.

Szekeres Eszter

Hát akkor miért ingadozom én még? Akkor hol az én hitem, ha nem hiszek benne, amit ígért? És amikor bementem, nem szóltam semmit a doktornőnek. Azt elmondtam, hogy nem bírok enni, nem bírok nyelni. De az Úr megsegített. Kibírtam mind a harminc sugarat. Nem hiába mondta, hogy legyen benne bizodalmod. Most se csalódtam, mert amit ő megmond, az mind igaz, amit ő megígér, azt megteszi.

Ez az ige is igen sokat mondott: „Fiam, ne felejtsd el tanításomat, és parancsaimat őrizze meg szíved, mert hosszú életet, magas életkort és jólétet szereznek azok neked!” (Péld 3,1) Mikor ezt az ígét kaptam, legjobban az maradt meg bennem, hogy ne felejtsem el az ő tanítását, parancsait. Amit ő megmond, az igaz és támaszkodjak rá, kapaszkodjak belé, amikor nagyon lent vagyok. És akkor ő felelem. Én nem a hosszú földi életkorra gondoltam itt, mert betegségemmel arra nem is gondolhatok. Hogy mennyi van még, az titok, az őnála van elrejtve, én nem tudhatom. Hanem arra, hogy ezután a földi után lehet hosszú élet nála, és ezt ne utasítsam el.

A héten egy konferencián voltam, ott is annyi erőt és bátorítást kaptam. Ott is elhangzott, hogy nekünk milyen Urunk van: aki nemcsak gondoskodik rólunk, hanem kegyelmes hozzánk, és az ő kegyelméből mennyi mindent áraszt reánk, amiből táplálkozhatunk. Ez ismét megerősített engem abban, hogy nyugodtan hagyatkozzam órára.

– A Korinthusiakhoz írt második levelében írja Pál apostol: „... tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bízokodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő ezt mondta nekem: »Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.«” (2Kor 12,7b-9a). Te is így tapasztalod?

– Most már hetedik éve, hogy hordoz engem betegségemmel, nyomorúságommal együtt. Hát milyen kegyelem ez! Ezt csak így lehet elhordozni: vele és az ő igéjével. Mert ő az igéjével tanácsol, és azzal vezet mindennap. Nagyon sokszor megvigasztalt, mikor elkeseredtem, megtántorodtam. Ha kezdtem gyengülni, mindig adott erőt. Mindig volt ige számomra, ami erősített, ami lökést adott számomra, hogy továbblépjek. A Bibliában ezek az igehelyek mind-mind fel vannak jegyezve, az erősítések. Mert nem egyedül kell megküzdenem avval, amit ő megengedett az életemben. Rájöttem, hogy ezek mind megerősítettek engem és minden nap egy lépéssel előbbre vitt. Hálás vagyok neki azért, hogy ennyire szeret, mert ő a bűnös embert szereti, csak a bűnt gyűlöli. Mindenért övé a dicsőség. Nagyon sok mindenre megtanított engem ez a nyomorúság, betegség, hogyan is kéne élnem: hogy csak őbenne bízzak, és akkor soha nem csatlakozom. Az ő kegyelme nagy, abból lehet meríteni mindennap erőt. Sokszor előfordult esténként, mikor lefekszem, elgondolkozom: Istenem, hogyan tudtam ennyi mindent megcsinálni ma, honnan volt ennyi erőm?

Óvele nem is érzem a betegséget, úgy élem az életemet, mint egy egészséges ember. Ahogy Pál mondta: „Mindenre van eróm a Krisztusban” (Fil 4,13).

– Valóban, kívülről nem igazán látszik, hogy beteg lennél. Ha ez nem kerülne néha szóba a gyülekezetben, nem sokan tudnák, hogy te ilyen komoly betegséggel küzdesz.

– Biztos nem. Mai napig is, ha felmerül, sokan csodálkoznak. A héten is, miután erről beszéltem, utána volt, aki odajött hozzám csodálkozva: Hát maga beteg? Nem is látszik! Olyan pirosposztnak tetszik lenni! Nem látszik, hogy ilyen nagy baj van.

– Tényleg, ezzel kellett volna kezdeni: most hogy vagy?

– Hála Istennek jól, nincsen panaszom. Most nem kell kezelésre járnom, itthon szedem a gyógyszereket, van egy szatyorral.

– A János evangéliumának 11 részében, amikor megüzenik Jézusnak Lázár betegségét, ő ezt válaszolja: „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségét szolgálja, hogy általa megdicsőüljön az Isten Fia” Bár Lázár meghalt, Jézus feltámasztotta. Tudjuk, hogy nekünk is egyszer el kell mennünk ebből a világból, de hisszük, hogy akik a Krisztusban haltak meg, azok vele együtt feltámadnak. Te pont a betegséged kapcsán tettél erről a reményeségről bizonyítást a többi beteg előtt egy konferencián.

– Azt mondtam el nekik, hogy nem szabad elcsüggedni. Tudjuk, hogy megvan ez a betegségünk, de ezzel élni kell. Nem kell megijedni, hogy most már jön a halál. Mert „akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk” (Róm 14,8b). Elmondtam, hogy az Isten igéje az, ami vezet és támogat. Nekünk ő nem a félelem lelkét adta, hanem segít megküzdeni minden bajjal. Ha benne bízunk, és őt hívjuk segítségül, ő jön. Ahogy a Zsoltárban van megírva: „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.” (Zsolt 50,15). Elmondtam, hogy nem az én erőm az, ami van, hanem az Úré. Ő adja azt, hogy ezt a betegséget el tudjam hordozni. Kértezték, hogy a leleteim miatt nem izgulok? Ha az ember a betegségén gondolkodik, és nem kér segítséget, akkor hamar mélyebbre kerül, hamarabb leépül.

– Tudsz-e arról, hogy valaki a te bizonygatótevéleden felbátorodva jutott túl a holtpon-
tokon, indult el Isten felé?

– Igen, tudok róla, hogy valaki ennek hatására vette kezébe a Bibliát és olvassa. Már másképp fogja fel a betegségét, nem olyan bús, szomorú, mint annak előtte.

– A halálfélelem az egyik legerősebb a félelmeink közül. A betegséged folyamán biztosan szembesültél már a halál közelségével. Ez hogyan élted meg?

– Amikor megtudtam, akkor egy kicsit összeszorult a gyomrom. Zavart keltett, idegesség, szorongás volt bennem, hogy jaj Istenem, mitől

van ez? Hiszen semmi olyant nem csináltam, ami okozhatta volna ezt. Soha nem cigarettáztam például. És akkor rájöttem, hogy ez próba, és ezt a mai napig annak látom. Az Isten azért engedte

Bordás Ibolyával az imateremben

meg az életben, hogy másokat is erősítsek, példa legyek mások számára: vele el lehet hordozni, teljes életet lehet élni. Sokszor voltak megintások, bukások is benne: ha volt egy rosszabb hír, hogy megint kiújult. Akkor volt bennem egy félelem, hogy megint kemoterápiával fognak kezelni. Amikor el voltam gyengülve, akkor is csak könyörögtem: Istenem segíts! Tudom hova kell mennem, de segíts átlépnem ezt a küszöböt. Hogy készen legyek. Ne érjen váratlanul. Nem azt mondom, hogy nem szeretnék még élni, de arra is fel vagyok készülve, ha menni kell. Tudom, egyszer eljön majd az az idő.

– Mondtad, hogy ez a betegség egy próba. Hiszük, semmi sem történik véletlenül. Ahogy az a Halleluja-énekben van: „Az Úr csodásan működik, / De útja rejtve van; / Tenger takarja lábnyomatát, / Szelek szárnyán suhan. / Mint titkos bányá mélyiben, / Formálja terveit, / De biztos kézzel hozza föl, / Mi most még rejtve itt.” Az egy nagyon erős jel lehetett számodra, hogy egy hívő

doktornő fogadott. Egy betegségnél ezt furcsa mondani, de mintha itt minden előre el lett volna készítve, szinte vártak ott téged.

– Igen, mondhatom, hogy ez egy előkészített út volt számomra. És a mostani orvosnő is, akihez most járok a kórházba kezelésre. Amikor megműtöttek, másik orvosom volt, de ő közben nyugdíjba ment, és orvost kellett váltanom. Megkértezték, hogy van-e ismerős orvosom, vagy

keressenek egyet? Azt kértem akkor imádságban, hogy Uram te készítsd az utat, és te keríts nekem olyan orvost, akihez mehetek. Akkor kerültem ehhez az orvosnőhöz, akinél most vagyok. Én nem kerestem, és mégis ilyen orvosom van. A Biblia mindig ott van az asztalán, szavaiból is tudom, hogy ő is az Isten gyermeke. Amikor bizonyítást tettem a kórházban, ő is megerősített. Ha van ideje, beszélgetünk erről, de amióta főorvos lett, sajnos ez egyre ritkább.

– Talán fogják olvasni ezt a beszélgetést olyanok is, akik hasonló küzdelemben vannak, mint te. Az eddig elmondottakon kívül van-e még valami üzeneted számukra?

– Van egy kis vers, a címe:

VAN REMÉNY

Ha eltűnik a nap az égről,
Attól a hold még ott ragyog.
És ha a hold is eltűnik,
Hát ott vannak a csillagok.

Ha csillagok is eltűnnének,
Akkor kapsold fel a lámpát,
És ha áramszünet lenne,
Gyűjtsál akkor meg egy gyertyát.

És addig, amíg körülötted
Van valamilyen kis fény,
Addig ne add fel a harcot,
Addig hidd, hogy van remény!

Ha már körülötted minden sötét,
A sötétben egy hang és egy kéz nyúl feléd.
Ő segít és tud fényt adni neked,
Mert Jézus nagyon-nagyon szeret téged! –
És kész adni egy új életet.

– Ki írta ezt a verset?

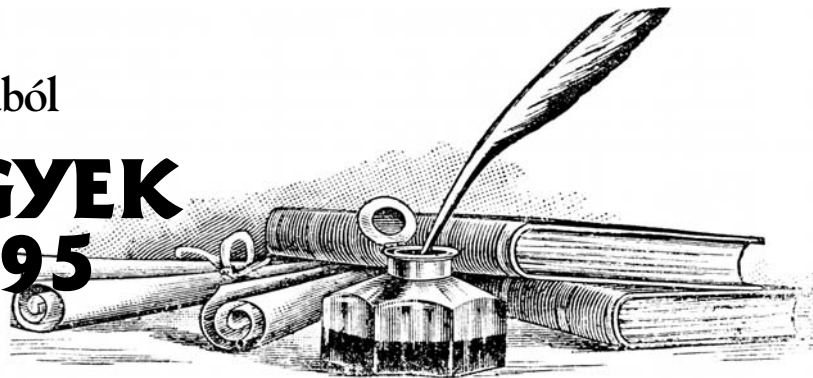
– Nem tudom ki írta, a kórházban kaptam valakitől, de az utolsó versszakot én írtam hozzá. Nekem hiányzott a végéről a befejezés: akkor is van remény! Jézus a sötétben is meg tud szólítani! Neki mindig nyújtva van a keze felénk, hogy felemeljen, segítsen. Jézus arra vár, hogy kérjük tőle a segítséget. Ez nem szűnik meg, mindig készen áll. Van hova kapaszkodni! Ha rábizzuk életünket, ha ki merjük mondani: Tied vagyok, Uram! Te viselj gondot rólam! Ez a hit. És ő tudja jól gyengeségünket, és tudja jól, hogyan kezeljen bennünket. Van remény!

A beszélgetésünk utáni napon Esztert sajnos ismét kórházba szállították, nagyon súlyos állapotban. Újra tapasztalhattuk, mennyire mély hittel kapaszkodik Urába, akiről ebben a helyzetben is bizonyítást tesz, amikor csak tud. Nem csak betegársait erősíti, biztatja, hanem még a látogatóit is. Azóta állapota javult. Reméljük, hogy hamarosan ismét viszontláthatjuk a gyülekezetünkben.

Kerekes Balázs

Régi históriák
az egyházközség irattárából

ISKOLAÜGYEK 1845-1895

A református iskola működése egészen 1792-ig megy vissza, de a presbitérium határozatai és iskolai ügyeket érintő döntései 1845-től vannak meg, attól az időtől, amikor egyházközségünk önállósítása megtörtént. Göből Gáspárt – aki már 1838-tól itt tanítóskodott – 1845. november 7-én iktatta be az egyháziügyi közgyűlés. Ekkor az is elhatározott, hogy a tanítói és lelkési lakást egy éven belül szétválasztják.

1847. Minthogy a tanító és a pap ugyanabban a házban laktak, sok a viszály közöttük. A tanító számára külön lakás vétele határozzák el, melyre gyűjtést indítanak. Spitzer Mór háza belső telekkel 625 váltó forintba került. A paplakban lévő két szoba, mely ekkor még iskolaként és tanítói lakásként szolgált, átalakítatik, a közfal kibontásával egyetlen szobává köttetni rendelték, s hozzá – a házzal egy irányban – kocsiszín és istálló építtetik. A tanító élelmézésére gyűjtés indul, aminek az összege 57 ft 30 fillér.

1851. április 27. Az 1792-ben épült régi iskola elbontattatik, és a konyhától folytatódóan a tanítószobával egyenlő vonalban fog felépülni a tanszoba (tanterem). A fedezetet illetően éles vita alakult ki. Mares István főgondnok hevesen ellenzi az elképzelést. Mares indítványát elutasítják, és végül megszavazzák az elképzelést. Felajánlásokat tesznek: Takáts Mihály 3 ft, Fáy Ignác 3 ft, Kuliffay József 40 fill., Wattay Józsefné 3 ft, Király László 2 ft, Wattay Ágnes 1 ft, Wattay Dániel 2 ft, Draskóczy Pál 2 ft, Mihály Lajos 2 ft. A napszámot a családok adják.

1857. Ezután az egyház köteles gondoskodni az iskola fűtéséről.

1859. Fáy Ignác 200 ezüst forint éves kamatait ajánlja fel az iskola javára. Ebből az

összegeből jutalmaztassanak az arra érdemes jó tanuló és jó magaviseletű tanulók, továbbá taneszközök, földgömb, térkép stb. vásárolható, másra az összeg nem fordítható.

1862. Wattay Gyula vállalja, hogy élte fogytáig minden esztendőben 1 öl tüzfával segíti az iskolát, azért, hogy az egyházi kiadásokat a tüzifa beszerzése ne terhelje.

Az iskolai épület szűk volta és egyéb hiányosságai miatt eldöntetik, hogy árverezés útján értékesítik. Prinz Mátyással megalkusznak, hogy 500 forintért telket vásárolnak tőle, hogy azon épüljön meg az új iskola. Prinz Mátyás az eladási ajánlattól végül is visszalép.

1866. László Lajos tanító fegyelmi vétsége: Thoma Liburné (Sóvári Erzsébet) bepanaszolta a tanítót, mert fiát „oly súlyosan büntette meg, hogy annak késői hatása – az ő állítása szerint – a fiú jövőjére is kihathat...” Az ügyet a panaszos az egyházmegyei tanács elé kívánta vinni, de azt az esperes közbenjárására helyben, a presbitériumi testület vizsgálta ki „anélkül, hogy a seb honnan származását constatározta volna”, majd „komolyan felhívja és inti a tanító urat, hogy olyan dologtól, mivel vádolva van, óvakodni mindenkor kötelességének ismerje”. Az orvosi költségek megtérítésére Takáts Mihály és Jordán István 6 forintot ajánlott.

1867. Lelkési indítvány arról, hogy a tavanalji 4 hold földet szőlővel ültessék be, s abból

2460 négyszögöl a tanító jövedelmét gyarapítsa.

1872. Az ismétlőiskolások foglalkozási rendje ezután: télen szombaton délután és vasárnap reggel, tavasz és nyár idején csupán vasárnap reggel lesz.

1878. Az iskolaszék tagjainak megválasztása: Kovács Dániel lelkész elnök; tagok: Takáts Mihály, Mattyók Bence, Bán Sándor, Tóth Mihály és László Lajos tanító.

1879. A csapadék által megrongált iskolai tetőzet helyreállítása.

1882. László Lajos tanító a tavanalji szőlőt évi 30 forintért berbe veszi.

1884. Az iskola tetőzetének javítására 80 forint, konyha igazítására 60 forint, takarítás 30 forint.

1885. Kamonyi Orbán tanító járandósága: lakás: 2 szoba, konyha, melléképület és házikert; 3 és kétharmad hold szőlő jövedelme, amiből 1890-ig László Lajos özvegyét kártalanítás illeti meg; szérűskert hasznobérére 5 ft; 1 öl fa, mely Teleki Sándor adománya; tandíj az egyháztól 15 ft; ismétlőiskolások tanításáért 12 ft; 800 négyszögöl szőlő hasznélvezete 40 ft; az egyház pénztárából negyedéves részletekben 100 forint; az iskola fűtésére szolgáló fa összevágásáért 3 forint.

A tanító kötelessége: az osztatlan vegyes iskola vezetése; templomban, temetőben az ének vezetése; orgonálás; legátusok és szuplikánsok ellátása; a canonicai órákon írásból való „papolás”.

Kamonyi Orbán, ki korábban már helyettesként itt működött, egyedüli pályázóként nyerte el a tanítói állást.

1891. augusztus 8. Kamonyi Orbán hét évi tanítói szolgálat után távozott. Az egyházmegye jóváhagyásával segédtanító, azaz tanító káplán alkalmazásáról születik döntés. Javadalmazásáról a lelkész gondoskodik, a kispusztult szőlők területének hasznélvezőjeként fizet havonta 100 forintot, másásra, világitásra 30 forintot, halotti stóla 20 forint. Lakás: 1 szoba. A segédtanítói rendszer nem vált be.

1894. április. A jelenlegi iskola célszerűtlensége miatt sem bővíteni, sem javítani nem érdemes, ezért új telek után néznek. A templom szomszédságában lévő Niklity-féle porta megvásárlásának tervéről szól az **1895. augusztus 18-án** tartott gyűlés jegyzőkönyve.

Könczöl Dánielné

Carl Hertel - Osztályterem (1874)

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett a pomázi ev. reform. Egyház presbiteriumának 1895. évi augusztus 18-án tartott gyűléséről.

Jelen voltak:

S. Kovács Dániel lelkész, mint elnök, Bodry János tanító, mint jegyző, Sárközy István gondnok, továbbá Schlächta Adolf, Takács Mihály, Vathay Gyula és Papp Sándor presbiterek.

I. Tárgyaltatt az iskola építkezés ügye, mire nézve a következő határozatok hoztak:

1. a templom szomszédságában levő Niklity-féle ház már régebben kiszemeltetett és ezúttal határozattá emeltetik, hogy megévessék.

2. az 1. pontban jelzett ház teljesen átalakítandó, hogy tanítói lakásnak alkalmas legyen és ezenkívül a teleknek utczára néző szélére tanterem építendő. Ezen munkálatok kivételére a Krachler János vállalkozó által készített tervezet fogadtatik el alapul; a tervrajzhoz mellékelte költség előirányzat szerint az összes költségek 3728 firt 60 krra rúgnak; ezen költségvetést a presbiterium szintén magáévá teszi.

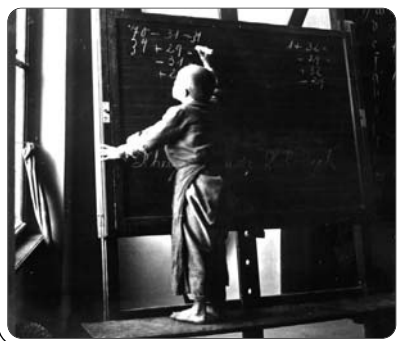
3. megbizatik a presb. gyűlés jegyzője, hogy a polgári község adókönyvéből állítsa össze az egyháztagok állami egyenes adójának lajstromát, s ennek alapján számítsa ki, hogy hány (%) százalék kivetése lenne szükséges a 2. pontban kitett költségek fedezésére.

4. az egyháztanács 25 %-ot javasol kivetni az állami adó arányában, s a még hiányzó összeget kölcsön útján tartja fedezendőnek. Egyébként ezen javaslatot határozattá nem emeli, hanem a százalék mérvének megállapítását az egy.községi gyűlés elbírálása alá bocsátja, úgyszintén a kölcsön felvételét is az egyházközségi gyűlés határozatától teszi függővé.

5. Elnöklő lelkész megbizatik, hogy a legközelebbi két vasárnapon a szószékből egyházközségi gyűlést hirdessen, mire nézve határnapul f.é. szept. hó 8-ik napja tűzetik ki.

II. Esperes úr értesítése szerint az egyházmegyei gyűlés folyó hó 22-én fog megtartatni. Az egyháztanács ezen gyűlésen Tek. Kontra Kálmán és tiszt. Kovács Dániel urakkal képviselteti az egyházat s részükre megbízó levelet állít ki.

Ezzel a gyűlés bezárattott. Kelt mint fent

Könyvajánló

A MESTER ITT VAN

Szűcs Ferenc könyve
Nehézy Károly életéről

Az őrbottyáni Juhász Zsófia Református Szeretothon ebédlő-épülete helyén állt az a ház, ahol Szűcs Ferenc, gyülekezetünk egykori lelkipásztora 1942-ben megszületett, bár akkor még ezt a településrészt Őrszentmiklósnak hívták. Szülei az akkori református öregotthon kb. 25 holdas gazdaságában dolgoztak, így született meg Szűcs Ferenc az otthon területén, ezért élete már a kezdetén összefonódott a református egyházzal és az Őrszentmiklósi gyülekezettel.

Idé Őrszentmiklósrá menekítette át 1947-ben a Felvidékről Zsindelyné Tüdös Klára Nehézy Károly kitelepített lelkipásztort, akit a gyülekezet megválasztott parókus lelkészének. Itt szolgált nyugdíjba vonulásáig, 1959-ig. Szűcs Ferenc gyermekéveit meghatározta Nehézy Károly Őrszentmiklósi szolgálata. Nyolc évig az iskolában nemcsak hittanosa lehetett, de lelki gyermeke is. Nagyszerű pedagógiájának köszönhetően messze az átlag felett ismerhette meg a Szentírást és kapcsolódhatott be a gyülekezeté életbe, az ő közelében formálta és készítette fel Isten az életét a későbbi lelkipásztori, teológusi szolgálata.

Nem véletlen tehát, hogy Szűcs Ferenc egy róla szóló könyv megírásával adózott Nehézy Károly emlékének. 2012-ben, Nehézy Károly születésének 120. évfordulójára jelent meg, a címe: „...mint tyúk a kiscsirkéit” Máté evangéliumának 23,37 verséből vett idézet, amely jellemzően fejezi ki Nehézy Károly gondolkodását a falumisszióról és a szeretetszolgálatról.

1918-ban a felvidéki Marcellháza megválasztották lelkipásztornak. Hamarosan megtelt a templom az istentiszteleteken, a parókia a bibliaórákon, imaórákon. Az evangéliumot közérthetően, az egyszerű falusi emberek nyelvén, az ő gondolkodás módjuknak megfelelően hirdette. A misszió nála ott kezdődött, hogy szeretni, elfogadni és megbecsülni kell először azokat, akiknek az evangéliumot akarjuk hirdetni.

Evangéliumi alapon indult meg az árvaházi munka is. A könyv igen részletesen írja le Nehézy Károly tevékenységét a szeretetszolgálatban, a gyülekezetben megfogant gondolatától az árvaházak megalapításán, bővítésén keresztül egészen a kitelepítésekig. A szeretetszolgálat gyümölcssei megmutatkoztak már korábban is a szegények, elesettek gondozásában, de az árvaházi mozgalom példája ma is tanulságot szolgálhat arra, hogy nem mindig csak a gazdasági tervezésre vagy megalapozottságra, hanem elsősorban a hitre, mint kősziklára alapozva lehet építeni.

Közben az árvaház igazgatását is ellátó Nehézy Károlyt egy nagyobb felvidéki gyülekezet, a kisújfaluai választotta meg lelkipásztornak. Kisújfalu ti-

...mint tyúk a kiscsirkéit*

NEHÉZY KÁROLY

élete és szolgálata

zenhét éven át volt a kül- és belmisszió központja. Itt alakult meg 1930. szeptember 9-én a Béthel Egyesület is, amely a lelki munkának jogi kereteket adott, és lehetővé tette a kiskoszmályi árvaház, majd később a lévai és a komáromi árvaházak törvényes működését. Kiskoszmályon tartották a legjelentősebb felvidéki konferenciákat. Az egyik konferencián a bejárat fölött ez a meghökkenítő felirat fogadta az érkezőket: „ITT SZERETETET NE VARIJ!”. Aki ezek után belépett a kapun, felnézve ezt olvashatta: „HANEM ADJ!”.

Nehézy Károly komolyan hitt abban, hogy az ébredési munka három pilléren áll: a bel- és külmiszió, és a ráépülő szeretetszolgálaton, a diakónián. A háromból egyik pillér sem hiányozhat. Molnár Mária misszionáriusnő az Admirális szigeteken való szolgálatához jelentős anyagi támogatást kapott a Felvidékről, ezért 1935-ös magyarországi látogatása során elment ide is. Ekkor Nehézy Károly egy 140 kg súlyú harangot készíttetett, hogy Molnár Mária magával vihesse Pítulu szigetére. A harangra pítului nyelven azt írták fel: „A MESTER ITT VAN, ÉS VÁR TÉGED”. A japán megszállás alatt aztán

Molnár Mária Nehézy Károlyval
Kisújfalun, 1936-ban
a harangavatáson

Molnár Máriát megölték, a harangot elvitték. Pítulu szigetén ma már csak a „harang” szó maradt emléknél, melyet a mai napig is használnak a magyarból átvéve.

Könyvének bevételét Szűcs Ferenc egy olyan kezdőalap létrehozására ajánlotta fel, amely segítene abban, hogy Pítulun ismét legyen harang, amely Molnár Mária és Nehézy Károly emlékét egyaránt megörökítené. Kedves testvéreink, a könyv megvásárlásával ennek a harangnak az elkészítéséhez járulhatnak hozzá.

Puskás Attila

Közöttünk szolgálunk

AZ ISTENBEN BÍZOM, NEM FÉLEK

Nyilasné Darabos Andrea

Veresegyházról származik a családom, legalább is édesapám részéről, mert édesanyám a hajdúsági Nagyrábén született, onnan költöztek szülőfalumba. A szüleim már itt ismerkedtek meg a 70-es években.

Mindkét ágról reformátusok vagyunk, szüleim hívó emberek. Férjem is itt született. A barátaink szokták mondani, hogy mi már két-hetes korunktól gyülekezetben voltunk, és ez így igaz, hisz tulajdonképpen beleszülettünk a református közösségbe. Megadott, hogy nekem nem kellett tusakodnom a hitemért, de növekednem a hitben ma is naponként kell. Örülök, hogy követője lehetek őseim hitének. Dédnagyapám és a nagyapám is hosszú időn keresztül a veresegyházi gyülekezet gondnokai voltak, ezért heti rendszerességgel fordultak meg nálunk a lelkészek, részben a gondnoki teendőikkel kapcsolatban, de azon kívül is. Minden vasárnap ott voltunk az istentiszteleteken és a gyermekalkalmakon.

Emlékszem, öcsémrel – amikor már egy kicsit nagyobb volt – mindig együtt mentünk, kíséret nélkül. Nagyobb korunkban eljártunk az ifjúsági órákra, sőt az esti bibliaórákat is szorgalmasan látogattam, ami nem volt jellemző a korosztályomra.

Gyermekkoromban Ágai Laci bácsi volt nálunk a lelképásztor. Emlékszem, cukorbeteg volt, és szolgálata vége felé már egy elképesztően vastag szemüveggel és egy nagyítóval olvasta mindig a Szentírást. Én még nála konfirmáltam 1986-ban. Amikor a betegsége miatt el kellett mennie nyugdíjba, akkor jöttek Koczó Pali bácsiék. Azt, hogy ők oda kerültek nagy kegyelemnek tartom a mai napig. Koczó tiszteletes bácsi volt az a lelkész, akinek az élete megegyezett a szolgálatával. Teljesen hiteles volt. Zoltánnal az ő idejünkben ismerkedtem meg az ifiben. Elmondhatom, hogy a mi kapcsolatunk egy tipikus gyerekkori szerelem volt. Már régebről ismertük egymást, de az ismeretség akkortól alakult át érzelmi kapcsolattá, amikor Zoltán befejezte az általános iskolát és gimnáziumba ment. Együtt jártunk Tahiba, a konferenciatalepre és együtt jártunk a hitben is. Ezután már minden iskolánkat – mondhatni – egymás mellett végeztük.

Voltak az életben olyan időszakok, amikor bizony, próbára tette hitemet a Mindenható. Tízéves koromban elhunyt édesanyám, ami akkor hatalmas törést okozott az életben. Ezért abban az időben nem is esett jól a gyülekezeti alkalmakra járom. Nehezen tudtam feldolgozni, miért pont velem, velünk történik ez meg? Nagyszüleim voltak azok, akik ösztönöztek, hogy járjak el továbbra is minden alkalomra, hisz „akik sírnak, megvigasztaltatnak” a Krisztusban. Lassan magamra találtam, és nekem is hiányzott a közösség. De ezután már másképpen voltam jelen, mint előtte gyerekként. Érettebben,

bölcsebben, állhatatosabban, ahogy Jakab apostol írja: „a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez” (Jk 1,3), amit Péter apostol azzal told meg, hogy a kipróbált hit „sokkal becsesebb a veszendő,

Nyilasné Darabos Andrea

de tüz által kipróbált aranyból” (1Pét 1,7) Úgy érzem, ezután az én hitem kipróbált hit volt. Anyukám halálát a vigasztaló ige segítette elfogadni Istentől. Mert megtapasztaltam, hogy az ő közelében megnyugszik a szív, és jó ott lenni az ő szeretetében. Ezt éreztem a közösségben, ez vigasztalt fájdalmamban. „Jobb az Úrban bízni, mint emberekben reménykedni.” (Zsolt 118,8) Akkor ez az ige adott erőt.

Van egy nagyon kedves ígém, ami eddig végigkísérte az életemet. „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld 4,23) Egyébként nagyon sok kedves ígém van, de ez mindenképp felett áll az életben. Az esküvő

meghívónkra is ezt írtuk föl. Egész életben próbálok erre tekinteni, mert tudom, csak a tiszta szívű állhat meg szent helyén. A gyermekeimnek is az ige szeretetét szeretném átadni, együtt kiáltva Istenhez a zsoltarossal: „Mi módon őrizheti meg

tisztán az ifjú az ő útát, ha nem a te beszédednek megtartása által?” (Zsolt 119,9)

Másik nagy próbatétel az életben, amikor ifjú házasságként sokáig nem kaptunk Istentől gyermekáldást. Elhatároztuk, hogy kiderítjük, van-e ennek valamilyen egészségügyi oka. Egy orvos azt vágta a fejemhez, hogy rossz helyen járunk, amikor a problémánkkal megkerestük őt, mert ő meddőkkkel nem foglalkozik. Sokáig nem is tudtam mit kezdeni ezzel a megjegyzéssel, csak sírtam, sírtam. Nem értettem, miért büntet az Isten? Férjem próbált vigasztalni, de nem hittem abban, hogy valaha is lesz saját gyermekünk. Átfogta a kezemet és együtt imádkoztunk. Aztán elmentünk a Káli Intézetbe. Teljesen véletlenül dr. Kulin Sándorhoz kerültünk, aki Kulin Gábor pomázi presbiter rokonságához tartozik. Ő a vizsgálat után azt mondta, hogy nincs magának semmi baja, teljesen egészséges. Nagyon nagy örömként éltem ezt meg, még most is libabőrös leszek, ha rá gondolok. Még nem is tettünk semmit, de az Úrsten már megtette a maga munkáját, nagyon hálás voltam neki már ezért az egy mondatért is. „Imé, áldásul volt nekem a nagy keserűség” (Ezs 38,17a), hála Istennek, tényleg nem kellett semmilyen beavatkozás, sorban megszülettek a gyerekek.

1999-ig éltünk Veresegyházon. Zoltán amikor a teológiára járt, kollégiumban lakott, csak hétvégén és a nyári időszakokban volt otthon. Sokat találkoztunk akkoriban Pesten, mert én akkor már ott dolgoztam. A munkám mindig adminisztratív jellegű volt.

1999. július 24-én volt az esküvőnk. Akkor már tudtam, hogy lelkészfeleség leszek, mert Zoltán addigra túl volt a lelkészképzés vizsgáján. Az esküvőnk előtt Szaszák Imréné voltunk jegyes beszélgetésen, aki azt mondta, hogy majd meglátod, nem könnyű a papnék élete. Én a – számomra egyik legkedvesebb – 397. dicséret sorával válaszoltam neki: „Ó Sion ébredj, töltsd be küldetésed!” Mert valóban küldetesként fogtam fel mindazt, ami várni fog rám. Ezt akkor könnyen mondtam, de valóban megtapasztaltam, hogy nem könnyű a lelkészfeleség élete. Sokszor kerültem olyan helyzetbe, amit előtte el sem tudtam volna képzelni. A gyülekezetben nagyon sokféle ember van, sok problémával, sok kérdéssel, kéréssel. Amikor ilyen helyzetbe kerültem, akár itt, akár Szokolyán (mert kerültem néha cifra helyzetekbe), az Úrsten mindig adott megoldást és erőt ahhoz, hogy ezeket kezelni tudjam. Egyszer például – itt Pomázon – csöngettek, egy fiatal ember állt a kapuban, és azt mondta, hogy pisztolyt ad a kezembe, lőjem le, mert tönkre ment a családi élete, ezért ő nem akar tovább élni. Behívtam, beszélgettünk, magamban imádkoztam érte.

Szerintem ezekre a helyzetekre nem lehet előre készülni, ezeket meg kellett élni, hogy az azokból merített tapasztalatok gazdagítsanak. „Az Úrnak áldása, az gazdagít meg” (Péld 10,22a). Mert a nehéz helyzeteket is Isten adja a hívó ember számára, tőle kell kérni mindig a megoldást imádsággal.

A lelkes élete gyakorlatilag egy nyitott könyv, üvegfalak között élünk. Én korábban inkább ennek a nehézségét láttam, de ma már nem zavar. Megszoktam, hogy a nap bármely szakában bárki becsöngethet, akár kis, akár nagy dologban tanácsot vagy segítséget kérhet. Néha az is elég, ha csak meghallgatjuk az embereket. Már tudom, hogy ez egy gyönyörű szolgálat. Láttuk magunk előtt, milyen az Isten előtt kedves papi szolgálat, hiszen mindig ilyen lelkesek közelében voltunk, akik példamutatásukkal jelölték ki számunka is az utat. Ilyen volt például Ágai Laci bácsi, gyerekkorom meghatározó lelkipásztor. (Az ő egyik lánya Dr. Bölskei Gusztáv püspök úr felesége lett.) Nagyon sokat köszönhetünk Koczó Pali bácsinak és feleségének. Tiszteletes néni a mai napig minden beszélgetésünk vagy találkozásunk alkalmával a szívünkre helyezi, hogy nagyon szeressük a ránk bízott embereket. De Szaszák Imrét is szeretném megemlíteni. Az hogy Szokolján egy énekkart tudtam vezetni, azért volt lehetséges, mert Szaszákné Edit tiszteletes asszonyhoz eljárhattam harmóniumon tanulni. Sok idejét rám szánta, csupán szeretetből. Kamagyként ebből táplálkoztam. Már a veresi ifi kórusában is énekeltem, amit Koczó Tiszteletes néni, majd Szaszák Edit vezetett. Nagyon szeretek énekelni, ezért nagyon örültem, hogy itt is beülhettem az énekkarba. Volt lelkeszeinkkel a szoros kapcsolatunkat mutatja, hogy az esküvőnkön Szaszák Imre és Koczó Pali bácsi együtt szolgáltak. Mindegyikőjüket nagyon szerettem. Nagy szeretettel gondolok Fónagy Miklós esperes úrakra is. Nagypapám, mint gondnok, gyakran járt különböző egyházi összejövetelekre, így őket is kisgyermek korom óta ismerem.

Itt a gyülekezetben a naponkénti szolgálatban állás mellett én is a példaadásban látom a magam elsődleges szerepét, feladatát. Mindenben. Az emberekkel való kapcsolataimban, a gyerekeivel egyaránt. Hiszem, hogy az asszonyok legfontosabb célkitűzése kell legyen, hogy a gyermekeink megmaradjanak az Isten iránti hit-

ben és szeretetben. Az Isten szeretete ott legyen a szívünkben egész életünkben. Erre kell őket nevelni, felkészíteni. Hogy ráébredjenek: nem tudnak Isten nélkül létezni. Annácska nemrég odajött hozzám, és megkérdezte tőlem: „Anyá! Ugye milyen jó, hogy az Isten megteremtett engem?” Nekem ez egy annyira szívét melengető mondat volt, ami boldoggá tett, mert azt tudtam meg belőle, hogy Annácska – akit már mi tereltünk a hit felé – ezt már komolyan így gondolja: hogy őt Isten teremtette. Néhány napja ő igazított ki engem, amikor azt mondtam neki, hogy: „imádlak”. Azt válaszolta, hogy: „de anya, csak az Istent imádjuk!”. Valahol ott van már az ő kis életében a hit.

Boldoggá tesz az is, hogy milyen sok szeretetet és segítséget kapunk a gyülekezeteinktől. Az asszonyok, bármit kérünk tőlük, jönnek és segítenek, van, hogy már azelőtt, hogy kérnénk őket. Elmondhatatlanul jó érzés, hogy bizalommal fordulhatunk hozzájuk.

A szolgálat nem mindig egy konkrét feladatban való részvételt jelent. Az természetes számomra, hogy a gyülekezet lelkipásztorát mindenben támogatom és segítem lelkesfeleségként, és az élettemmel magam is a gyülekezetemet szolgálom. A kegyelmi ajándékok azonban sokféle, tudjuk Pál apostoltól, de a Lélek ugyanaz. Az én szolgálatom is kiterjed a gyülekezeti élet sokféle területére. Az apró-cseprő dolgoktól kezdve egészen a lelkipozícióig. Szeretném az Úristennek a hibátlant megadni.

Megszerveztem és máig is szervezem a vasárnaponkénti gyermekfelügyeletet. Hiszem, hogy így a szülőket és a gyermekeket is a gyülekezethez lehet szeretni. Jézusnak is mindig fontosak voltak a gyerekek. Régi álmom, hogy megszervezzem a gyermekénekkart. Annyi gyönyörű zsoltárunk és dicséretünk van. Ágai Laci bácsi idejében nekünk minden vasárnapra fel volt adva egy ének, amit meg kellett a következő alkalomra tanulnunk. Ezek mind énekeskönyvi énekek voltak. Nagyon sokat ebből az időből ismerem. Bíró Kriszti egy-egy alkalomra fölkészíti a gyerekeket – ezt nagyon köszönöm –, és az istentiszteleteken énekelnek, de jó volna, ha ez folyamatos lenne. Másnak is említettem már ezt az ötletemet, kaptam is biztatást, de nem tudom, hogy időben ezt hogyan tudnám most megoldani. Majd ha a gyerekek nagyobbak lesznek... És akkor talán megvalósul a másik álmom is, hogy bejussak a szerdai bibliaórákra, erre is nagyon vágyom. Mert mindig jó az Úristen közelében lenni. Én nem tudom máshogy elképzelni az életemet, csak vele. Nem tudok még gondolni sem arra, hogy ne tőle kérjem el a mindennapi dolgainkat, ne az ő kezébe helyezzem az életünket. Nekem biztonságot ad, hogy tudom, ő mindig velünk van és egyengeti az útjainkat. Benne bízom, és nem félek.

Lejegyezte: Puskás Attila

GYÖNGYÖSI LÁSZLÓNÉ

MINDEN NAP

Mindenható Uram, én Istenem!
Reggel, mikor felébredek,
Hozzád száll hálás imám,
Hogy éjjel vigyáztál ránk.
Megtartottad szereteteimet és engem is,
Békés, nyugodt éjszakát adtál.
Azután kérlek, hogy a napunkat is áldd meg,
Adj békés, nyugodt, szeretetteljes napot.
Te a kérésemet meghallgatod,
S kegyesen mind megadod,
Vigyázol ránk és vezetsz a jó úton.

Este újra dicsérlek az egész napért.
Majd újra kérlek,
Légy velünk az elkövetkező éjszakán,
Őrködj felettünk,
Adj békés, nyugodt pihenést.
Reggel újra dicsérlek,
És kérlek az egész napért,
Ez így megy szüntelen.
Te mindig meghallgatod és megadod.
Köszönöm hálás szívvel és alázattal
Bőkezű ajándékaidat.

URAM, TIÉD VAGYOK

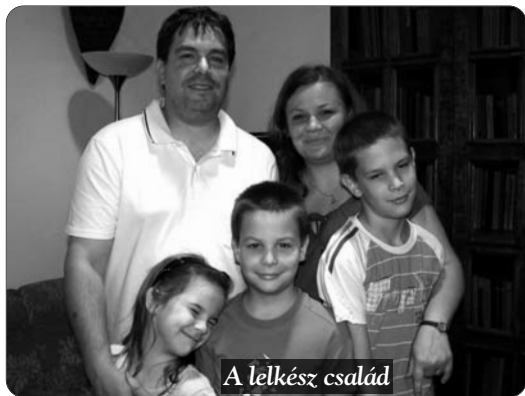
Én Istenem, én jó Atyám,
Most is Hozzád száll az imám.
Benned élek, benned halok,
Ezért Uram, Tiéd vagyok!

AZ ÚR SEGÍT

Az Úr segít, s megáld,
És vezet szüntelen.
Ha bűn és kín gyötör,
Ő fogja kezedet.
Az Úr téged megáld,
Csak kérjed hű szívvel,
Habár a vétkeid sok,
Általa egyre fogy,
És Hozzá jutsz közel.

Ha a bűn terhe nehéz,
És csüggeszt tégedet,
Jézust hívjad csendben,
Majd Ő segít neked.
Hisz Ő a keresztet
A Golgotáig vitte,
Hogy értünk meghaljon,
Minket meggyőzzön a hitnek.

Uram, ha csüggedünk,
Te szólíts meg minket.
Csak monddad azt gyermekem,
A teher már könnyebb.
Csak nézz reánk, tekints reánk
Fénylő trónusodról,
Bár térdünk rogy, végigjutunk
A hosszú, keskeny úton.

A lelkes család

CSOBÁNKÁN SZOLGÁLT A PSALMUS KÓRUS 2013. JÚLIUS 28.

Bíró Krisztina és Orbán János

Július 28-án vasárnapra a csobánkai Szent Anna napi búcsú rendezvényeinek szervezői meghívták gyülekezetünk kórusát is, mely felkérésnek kórusunk örömmel tett eleget. A rendezvényt a helyi Petőfi Sándor Általános Iskola udvarán tartották meg. A résztvevők között voltak versmondók, hagyományörző néptáncosok, volt szájharmonikás, mi pedig vallásos keresztyén énekekkel szolgáltunk. Nagyon meleg volt, így örömmel fogadtuk a hűsítő ásványvizet. Ezen kívül pogácsás, süteményes, gulyásos vendéglátással is kedveskedtek. Sokaknak ez jól is jött,

mivel istentisztelet után, rövid próba közbeiktatásával mentünk Csobánkára, ezért elég későn került ránk a sor. Három énekkel, Orbán Laci bácsi magyar történelmi tárgyú versével – melyet maga mondott el –, és Orbán János éneklésével szolgáltunk. János Ézsaiás próféta cselekedeteiből vett éneket adott elő gitárkísérettel. A refrén éneklésében kórusvezetőnk, Bíró Kriszta is részt vett.

A műsorközlő úgy köszönte meg ünnepi szolgálatunkat, hogy boldog érzéssel töltött el mindenkit ez a lélekemelő szolgálat.

Andrási Jánosné Marika

Orbán Laci bácsi és a kórus szolgálata

MENEDÉK ISTENNÉL BÖJTE CSABA CSOBÁNKÁN

Még tíz perc a mise kezdetéig, mégis hatalmas a tömeg a Csobánkai Szent Anna templom előtt. Parkolóhelyet kereső hívek, vidáman beszélgető csoportok Isten háza előtt, amibe a lelkes gyülekezeti tagok pótszékeket hordanak be. Nem meglepő a hatalmas „érdeklődés”, hiszen Szent Annát, a templom névadóját ünneplik. Ez alkalomból – és az új, templomhoz vezető gyalogos út felszentelésére – meghívott ferences szerzetes, Böjte Csaba testvér tart misét a csobánkai és a kömlyékről érkezett istenfélő embereknek.

Nem új a kapcsolat az erdélyi Dévai Szent Ferenc Alapítvány és a pilisi település között. A gyermekmentéssel foglalkozó alapítvány itt, nálunk is menedéket nyújt a rászoruló gyerekeknek és családoknak: az Élet Háza gyermekotthonban mindenkit szívesen látnak.

Nem csoda, Csaba testvérért rajonganak a gyerekek. És ugyanez igaz fordítva is. Hatalmas a szeretet, az atya keresztelést sem tud megtartani anélkül, hogy oda ne rohanna és át ne ölelné az egyik apróság. A templom előtt pedig kigyózó sorok várják, alig tudom pár percre diktafonvégre kapni – mindenki vele akar beszélni, vagy legalább a szerzetes által frott könyvet dedikáltatni.

De ne szaladjunk ennyire előre! Hogyan is indult a gyermekmisszió? Böjte atya, vagy ahogyan csak a csöppségek (na jó, a nagyok is) hívják, Csaba testvér, Erdélyben kezdte missziós munkáját. Sanyarú sorsú, sokszor az éhhalál szélén tengődő apróságokat karolt fel, árvákat és elhagyottakat egyaránt, vagy akiket a szülei anyagi okok miatt nem tudtak a szükséges, egészséges

körülmények között nevelni. 1992-ben vett először magához pár utcagyereket Déván, ahol a helyi, elhagyott ferences kolostor lakatját leverve, új otthonba költöztek. A román hatóság – természetesen – többször felszólította, hagyják el az épületet, de mindhiába. Az árvákat felkaroló szerzetes híre futótűzként terjedt, nem csak Erdélyben, de annak határain túl, Magyarországon is. Azóta Erdélyben hetvenkét ház ajtaján kopogtathatnak a rászoruló. Egy-egy nevelő általában hat-nyolc gyermekkel foglalkozik, az alapítvány pedig nem csak az alapvető létszükségletekről – lakhely, étel, ruházat – gondoskodik, de nagyon fontos számukra a lurkók oktatása is. Aminek természetesen része a vallási és erkölcsi nevelés is. Azóta több ezer gyerek nőtt ki Csaba testvér és segítők számai alól, sőt, az atya azóta, mint mondja, nagytatai feladatokat is ellát.

Pár éve keresték meg a csobánkai missziós nővérek, van nekik itt egy házuk, hatalmas, 3,2 hektáros területen, festői környezetben, odaadnák, szol-

„...mindegyik egyformán az Úré”

Böjte Csaba ferences rendi szerzetes, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója

gálja ez is a gyerekeket, családokat. A Prohászka Ottokár Élet Háza ajtaja 2009 óta áll nyitva minden gyermek, család előtt. „Hál’ Istennek – meséli Csaba testvér – Magyarországon nem olyan nagy a probléma, mint Erdélyben. Itt talán kevesebb a rászoruló. De ettől függetlenül bárki zörget nálunk, amit Isten nevében kérnek, megadjuk nekik. Mi végzünk el azt a munkát ingyen, amit más pénzért sem tenne meg.” Jelenleg tizenhét gyermek él az Élet Házában, mindenféle korú és nemű, jöttek a szélrózsa minden irányából. Nevelőszülő ház, ami azt jelenti, egy nevelő négy-öt gyermekért felel, él együtt. Védik az érdekeiket, gondoskodnak oktatásukról, ellátásukról, nevelgetik őket, foglalkoznak velük, és ami a legfontosabb: szeretik őket, mintha édes gyermekeik lennének. 2011 óta pedig családi napközit indítottak hét gyermekkel.

„Na, és milyenek ezek a gyerekek?” – kérdezem az atyát. „Ugyanolyanok, mint bármilyen apróságok szerte a világon. Aranyosak, kedvesek. Hiszen Isten minden gyermeket egy agyagból gyúrt. Volt, akit tovább hagyott a mikroban, azok barnábbak lettek, de mindegyik egyformán az Úré.”

Hardi Judit

NAPLÓ

Alkalmaink voltak:

2013. június 23. – Hálaadó istentisztelet és az új szószerk felszentelése Csobánkán. Közöttünk szolgált Dr. Szabó István püspök.
 2013. július 7. – Az Európai Egyházak Konferenciája (CEC) küldöttének látogatása gyülekezetünkben.
 2013. július 8-13. – Gyermektábor Mórton (Szolgáló Szeretet Háza).
 2013. július 19. – Ifjúsági éjszakai kirándulás a Pílisben.
 2013. július 28. – A Psalmus Kórus szolgálata a csobánkai Szent Anna napi búcsún.
 2013. augusztus 12-16. – Ifjúsági tábor Balatonkilitin.

*

Tervezett alkalmaink:

2013. augusztus 21-23. – Napközis gyermektábor Pomázon.
 2013. augusztus 25. – Újkenyérért való hálaadó istentisztelet úrvacsorai közösséggel.
 2013. augusztus 25. – II. Papkerti hangverseny; presbiteri gyűlés.
 2013. szeptember 1. – Tanévnitó istentisztelet a pomázi templomban.
 2013. szeptember 8. – Gyülekezeti délután a szurdokban (15 órától).
 2013. szeptember 15. – Szabó András és Petróczi Éva irodalmi estje a pomázi gyülekezeti házban, 17 órától (Ars Sacra hét).
 2013. szeptember 20. – A Praetorius kamarakórus hangversenye templomunkban, 19 órai kezdettel (Ars Sacra hét).
 2013. szeptember 28-29. – Zilahai testvérkórusunk érkezése és szolgálata.
 2013. október 6. – Hálaadás vasárnapja.

*

Keresztelő:

2013. június 30. – Kiss Botond, Léhi Amina Diána.
 2013. július 21. – Vandrus Nikol.
 2013. július 28. – Hidvégi Lilla.
 2013. augusztus 4. – Kollár Kamilla és Kollár Barbara.
 2013. augusztus 11. – Kovács Máté.
 2013. augusztus 18. – Szegeci Norbert (Pomáz); Gulyás Hédi és Gulyás Bálint (Csobánka).

*

Házasságkötés:

2013. július 20. – Gazi Csaba és Katona Dorottya házasságkötésének megáldása a pomázi templomban.

*

Halálozás, temetések:

– 2013. május 22-én elhunyt Szabó Istvánné (†98) testvérünk, megemlékezést tartottunk 2013. június 18-án a csobánkai imaházban.
 – 2013. június 15-én elhunyt Vincze Zuzsanna (†59) testvérünk, temetése 2013. június 28-án volt Szentendrén.
 – 2013. június 18-án elhunyt Bereczki János (†64) testvérünk, temetése 2013. június 27-én volt a pomázi református temető kertben.
 – 2013. június 22-én elhunyt Szabó Kálmán (†72) testvérünk, temetése 2013. július 3-án volt a pomázi katolikus öregtemetőben.
 – 2013. július 2-án elhunyt Vad Jenő Antal (†66) testvérünk, temetése 2013. július 11-én volt a pomázi református temető kertben.
 – 2013. július 20-án elhunyt Ördög Sándorné (†57) testvérünk, temetése 2013. július 25-én volt a pomázi református temető kertben.
 – 2013. augusztus 1-jén elhunyt Markovics Lászlóné (†59) testvérünk, temetése 2013. augusztus 8-án volt a pomázi református temető kertben.

**Gyülekezeti újságunk
következő száma várhatóan
2013. október 27-én
jelenik meg.**

ÉS LESZNEK KETTEN EGY TESTTÉ

Július 20-án kötött házasságot a pomázi templomban Gazi Csaba és Katona Dorottya.
Isten áldását kérjük házasságukra.

MERT NÉKEM AZ ÉLET KRISZTUS
ÉS A MEGHALÁS NYERESÉG FLP 1,12

Gyülekezetünk rendszeres alkalmai

Hétfő: 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd: 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
18.00 bibliaóra Csobánkán
Szerda: 18.00 bibliaóra Pomázon
Csütörtök: 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek: 19.00 ifjúsági bibliaóra Pomázon
Vasárnap: 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297
Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.
E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu
Honlapcím: http://www.pomaz.reformatus.hu

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)
Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila
Szerkesztő: Dr. Puskás Attila (e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)
Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor (e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.

Orbán László HAJDAN ÉS MA

Hajdan az embert az Isten
Mikor megteremté,
Lakásuk és idejük
Sorra elrendelé.
Majd a népeknek sorsát
Később úgy rendezte,
Hogy magyarnak jutott
A Kárpát-medence.

Tetszett e szép kies táj
A mi őseinknek,
S a sok vándorlás után
Itt letelepedtek.

Bár itten sem élhettek
Háborítatlanul,
De küzdöttek sorsukért
Elszántan, magyarul.

Sőt, hogyha harcosaik
Lovaikra ültek,
Egész Európában
Nyiluktól rettegtek.
István belső harc közt lett
Első magyar király,
Uralkodása révén
Megszűnt a sok viszály.

A király mindeneket
Úgy összpontosított,
Hogy egy szép magyar hazát
Jól meghonosított.
Bölcs s előrelátó volt
Szent István királyunk,
S vezéreikhez így szólt:
„Jó lesz, ha vigyázunk!”

„Mert hogyha Európa
Összefog ellenünk,

Még csak egy hírmondó sem
Maradt meg belőlünk.
Igy ennek érdekében
Intelek titeket,
Béküljünk meg Nyugattal
Ameddig még lehet.”

Ezzel a hadvezérek
Egyet is értettek,
És királyuk fejére
Koronát tetettek.
A jó egyetértésnek
Az lett az áldása,
Magyaroknak sokáig
Nem volt bántódása.

Ez a gyönyörű ország
Azóta is fennáll.
Sajnos közben feldúlta
A török és tatár.
De az országra nézve
Még nagyobb siralom
Az, hogy bekövetkezett
A gyászos Trianon.

Mert akkor nem kímélték
Bizony nem is szánták,
Szétszabdalták úgy, mint a
Piaci portékát.

Pedig a magyar haza
Mindentig szent volt nekünk,
Hisz ezer évig védték
Ezt a mi őseink.

Ettől fogva árván él
Ez a kicsi ország.
Így hívják azóta, hogy
Csonka-Magyarország.
De viharfelhők járnak
Még most is felettünk;
S ha Isten nem irgalmaz,
Örökre elveszünk.

Ne is legyen emberben
Nekünk bizodalmunk.
Mert csak a Mindenható
Lehet az oltalmunk.
Ma remény nélkül élnek
Köztiink nagyon sokan,
Ki vigasztalná szívünk,
Amely boldogtalan?

Ha bűneinkre nézünk,
Azok lesújtanak.
Alig merjük azt kérni:
„Isten, áldd a magyart!”
Ezért a Golgotára
Vetjük tekintetünk,
Mely igaz utat mutat,
És áldást hoz nekünk.

Budakalász, 2011. június 4.

